153. МОСКВА 19.
УЛ. ФРУНЗЕ 10 ИНСТИТУТ
СОВ. СТРОИТЕЛЬСТВА
И ПРАВА
1. 1.12.36

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 291 (5665) | 21 снежня 1936 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

Жанчыне ў СССР прадастаўляюцца роўныя правы з мужчынам ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця.

(З Канстытуцыі Саюза ССР)

БАЯВЫЯ ПАДРУГІ

Жанчына — рабыня ў мінулым, у СССР — падруга мужчыны ў сапраўдным значэнні гэтага слова. З упартасцю і паслядоўнасцю большэвікі змагаліся 19 год за тое, каб жанчына стала роўнай мужчыне. Ва ўсіх галінах гаспадарчага жыцця, культурнай работы, у законадаўстве і палітыцы прымае ўдзел жанчына СССР.

Прыгнечаная, непісьменная, прывязаная да хатняга ачагу, адхіленая ад усяго грамадскага жыцця ў царскай Расіі, жанчына ў СССР, горда ўзняўшы галаву, крочыць побач з мужчынам, з гонарам несучы выдатнае званне грамадзянкі вялікага Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Сталінская Канстытуцыя, запісаўшая тое, што ўжо заваявана, адкрывае шырокія магчымасці далейшага ўцягнення жанчыны ва ўсе справы дзяржаўнага будаўніцтва.

«Жанчыне ў СССР прадастаўляюцца роўныя правы з мужчынам ва ўсіх галінах гаспадарчага, дзяржаўнага, культурнага і грамадска-палітычнага жыцця».

Жанчына ў СССР не толькі атрымала роўнае з мужчынам права прымаць удзел ва ўсіх галінах жыцця, але закон ахоўвае гэта права, гарантуе яго.

Параўнальна з даваенным часам лік жанчын у буйнай прамысловасці ўзрос у чатыры разы. Быстра расце ўдзельная вага жанчын кваліфікаванай працы.

Сярод лабарантаў жанчына ў 1925 годзе складала 15 процантаў, у 1934 годзе — 40 процантаў, сярод навуковых супрацоўнікаў у 1935 годзе 29 процантаў складаюць жанчыны, сярод студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў жанчыны складаюць 38 процантаў, у тэхнікумах — 44 проценты, на рабфаках — 37 процантаў.

Карэнным чынам змянілася становішча сялянкі. Сярод жанчын-калгасніц зусім не з'яўляюцца рэдкімі такія новыя прафесіі ў СССР, як камбайнеркі, трактарысткі, загадчыкі фермамі.

У самым вышэйшым органе краіны, на апошнім З'ездзе Советаў, на Надзвычайным VIII З'ездзе было 63 работніцы і 177 калгасніц — дэпутатаў з'езда. Жанчыны кіраўнікі советаў, кіраўнікі калгасаў, дырэктары прадпрыемстваў, соўгасаў, навуковых устаноў і т. д. — звычайнае з'явішча ў СССР.

Жанчына ў СССР мае магчымасць ажыццяўляць роўнае права з мужчынам таму, што вялікі Сталін, наша партыя і ўрад клапоцяцца аб жанчыне. У 1935 годзе колькасць яслельных коек была роўна 434 тысячам, у бягучым годзе павялічыцца ў два разы. На радзільныя койкі і акушэрскія патрэбы ў мінулым годзе трацілася 875 мільёнаў рублёў, у 1936 годзе асігнавана 2544 мільёны рублёў. У адных толькі гарадах лік дзіцячых садоў павялічваецца да 2100 тысяч. 28,4 мільёна жанчын-матак было абслужана кансультацыяй у 1935 годзе. Гэтыя даныя з усёй нагляднасцю паказваюць, што роўныя з мужчынам правы жанчыне ў СССР забяспечваны. Гэтыя правы забяспечваюцца ажыццяўленнем жанчыне роўнага з мужчынам права на працу, аплату працы, адпачынак, сацыяльнае страхаванне і асвету, дзяржаўнай аховай інтарэсаў маці і дзіцяці, прадастаўленнем жанчыне пры цяжарнасці адпачынкаў з захаваннем утрымання, шырокай сеткай радзільных дамоў, дзіцячых ясляў і садоў».

У старой Расіі працоўная жанчына ўвесь свой час праводзіла ля хатняга ачагу. Толькі жонкам буйных і сярэдніх буржуа, буйных і сярэдніх чыноўнікаў закон даваў права на ўдзел у грамадскім жыцці, ды то абмяжоўваў яго ўдзелам у ўсякага роду дабрачынных таварыствах.

Фашызм аніячае навat і гэту нікчэмную форму ўдзелу жанчын у грамадскім жыцці. Кіраўнікі фашысцкіх урадаў у афіцыяльных прамовах заяўляюць, што справа жанчыны — клапаціцца аб мужы і сямейнай утульнасці. У гэтым сказваецца боязь буржуазіі выклікаць да грамадскага жыцця тую велізарную сілу, якой з'яўляецца жаночае насельніцтва — палова роду чалавечага.

У СССР і хатняя гаспадыня прымае ўдзел у дзяржаўным будаўніцтве. Нарады жонак гаспадарнікаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў, скончыўшыяся акруговыя нарады жонак камандзіраў паказалі, як вырасла гэта частка савецкіх жанчын, як яна бязмежна ўдзячна вялікаму Сталіну і партыі, як яна бязмежна любіць сваю радзіму.

Учора адкрылася Усеармейская нарада жонак камандзіраў. Да яе рыхтаваліся ва ўсіх кутках краіны. Выбучаючы лепшых, паказваюць сваю пісьменнасць, прымаюць удзел у жыцці частак Чырвонай Арміі.

расці новыя людзі, абнаўляліся, іначшымі вачыма сталі глядзець на жыццё.

У часцях БВА 57 проц. жонак камандзіраў ахоплена палітвучобай, 22 проц. — агульнаадукацыйнай вучобай. Жонкі камандзіраў не толькі самі вучацца, яны дапамагаюць у вучобе чорвонаармейцам. У асяроддзі жонак камандзіраў БВА ёсць каля 500 педагогаў.

5.000 жонак камандзіраў актыўна працуюць у клубах, дамах Чырвонай Арміі. Яны таксама дапамагаюць мужам культурна абсталяваць інтэрнаты, сталовыя, магазіны, клубы, чытальні, кватэры, палаткі і ленкуткі ў лагерах, актыўна працуюць у шматлікай сетцы розных дзіцячых устаноў.

У іх асяроддзі сотні грамадскіх камендантаў у ваенных гарадках.

Жонкі камандзіраў БВА маюць у сваіх радах 1.000 варашылаўскіх стралкоў, больш 1.000 чал. маюць значкі «Гатоў да працы і абароны», звыш 2.000 чалавек — значкі «Гатоў да супроцьпаветранай і хімічнай абароны», 2.700 — значкі «Гатоў да санітарнай абароны». Многія з іх арганізатары і ўдзельнікі пераходаў на лыжах, у пропіга..., кавалерыйскіх прабегах.

Амаль усе жонкі камандзіраў прымаюць актыўны ўдзел у рабоце самадзейных гурткоў.

Сярод жонак камандзіраў ёсць нямала дырэктароў прадпрыемстваў, начальнікаў цэхаў, сотні стаханаўцаў на вытворчасці.

Выдатныя жанчыны выхоўваюцца ў Чырвонай Арміі!

Уся краіна ганарыцца жанчынамі-камандзірамі РСЧА і лепшымі з іх — ордэнаносцамі: тав. Казарынавай узнагароджанай ордэнам Леніна, тав. Уразавай, узнагароджанай ордэнам «Знак почета», інжынерам-хімікам камандзірам тав. Лепчынскай і інш.

Шырока вядомы лепшыя жанчыны-актывісткі БВА тт. Карачунская, Палуэктава, Дуброўская, Зарэмба, Громава, Алексеева, кіраўнікі чырвонаармейскай самадзейнасці тт. Сергеева, Фельд, Паўлава, выдатныя фізкультурнікі-рэкардсмены тт. Карозава, Александрава, Арэхава, Лабанава.

З выключнай цеплынёю і клопатамі дапамагаюць жонкі камандзіраў-пагранічнікаў сваім мужам у іх цяжкай і складанай справе аховы дзяржаўных граніц. Яны карыстаюцца заслужанай любоўю і павагай сярод байцоў-пагранічнікаў і жыхароў пагранічных паселішчаў, як дастойныя баявыя падругі сваіх мужоў. Сярод жонак камандзіраў-пагранічнікаў не мала сапраўдных гераінь, якія маюць асабістыя затрыманні дзёрзкіх парушальнікаў граніцы краіны соцыялізма.

Сям'я камандзіра Чырвонай Арміі лічыць справай свайго асабістага гонару баявую і палітычную падрыхтоўку часці, у якой яна знаходзіцца. Яна шчыра радуецца, калі часць дабіваецца выдатных поспехаў.

Жонкі, маці, сёстры камандзіраў Чырвонай Арміі — дастойныя патрыёткі нашай шырокай радзімы — з велізарнай гордасцю адзначаюць сваё права на абарону краіны. Яны разам з сваімі мужамі і братамі напоўнены магутнасцю сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян, выхоўваюць у сваіх радах меткіх стралкоў, адважных лётчыкаў, бястрашных парашутыстаў, выдатных кавалерыстаў, бліскучых вадзіцеляў баявых машын, матарыстаў, сувязістаў, перакладчыкаў, інструктараў супроцьпаветранай і хімічнай абароны, арганізатараў культурнай работы і самадзейнасці. Яны выхоўваюць дзяцей сталінскага пакалення, пакалення храбрых, якія не ведаюць трусасці, рука і сэрца якіх гатовы ў кожную хвіліну абараняць радзіму.

На Усеармейскую нараду сабраліся лепшыя жанчыны Чырвонай Арміі. Нарада жонак камандзіраў ... праходзіць у абстаноўцы вялікага ўздыму.

Удзельнікам Усеармейскай нарады жонак камандзіраў і начальніцкага складу Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі гарачае большэвіцкае прывітанне!

КАМЕНТАРЫІ „ПРАВДЫ" ДА ПАВЕДАМЛЕННЯ ТАСС АБ ПАТАПЛЕННІ ІСПАНСКІМІ ФАШЫСТАМІ СОВЕЦКАГА СУДНА

Усе працоўныя Совецкага Саюза прачыталі паведамленне*) аб падзеі і затапленні іспанскага «Комсомола» іспанскімі фашыстамі. ...

...судны незаконным аглядам і частымі падводнымі ... «Комсомол» ...

У сучасны момант ...

*) Гл. «Звязду» за 20 снежня.

Сакратар ЦК КП(б)Б тав. Валковіч Д. І. і народны камісар асветы БССР тав. Дзякаў сярод дзяцей піянераў-выдатнікаў вучобы менскіх школ. 19 снежня на сустрэчы з піонерамі-вучнямі тав. Валковіч расказаў ім аб рабоце Надзвычайнага VIII Усесаюзнага З'езда Советаў і гістарычным дакладзе таварыша Сталіна аб праекце новай Канстытуцыі СССР.

Фото Я. Салавейчыка.

У ПРЭЗІДЫУМЕ ЦВК БССР

Прэзідыум ЦВК БССР 15 снежня г. г. заслухаў даклады аб ходзе падрыхтоўкі да Усесаюзнага перапісу насельніцтва старшынь Заслаўскага, Уздзенскага, Талачынскага і Пухавіцкага райвыканкомаў.

У сваім рашэнні прэзідыум ЦВК адзначыў, што разгортванне масава-растлумачальнай работы сярод насельніцтва аб перапісу пастаўлена зусім нездавальняюча.

Брыгады садзейнічання пры сельсоветах масава-растлумачальнай работы, як правіла, не разгарнулі. Райвыканкомы не забяспечылі пастаяннага кіраўніцтва работай брыгад садзейнічання.

Талачынскі райвыканком (часова выконваючы абавязкі старшыні т. Івашчанка) не забяспечыў разгортвання масавай работы і стварэння належных умоў для інспектуры наргасучоту па перапісу насельніцтва, а таксама не стварыў рэзерва кантралёраў-інструктароў.

Пухавіцкі райвыканком (старшыня тав. Уткін), не выканаў пастанову СНК БССР аб забеспячэнні перапіснага персанала правазачнымі сродкамі.

У Заслаўскім раёне (старшыня РВК т. Ганін) вынікy дрэннай арганізацыі інструктаж шчотчыкаў-кантралёраў па Шаршуньскаму сельсовету, назначаны на 5 снежня, быў сарван.

Ва ўсіх раёнах друк амаль не асвятляе пытання перапісу, не выкарыстоўваецца для гэтай мэты і радыёвяшчанне.

Прэзідыум ЦВК БССР абавязаў прэзідыумы Талачынскага, Пухавіцкага, Заслаўскага і Уздзенскага РВК неадкладна забяспечыць разгортванне масава-растлумачальнай работы сярод насельніцтва аб задачах і мэтах перапісу, работу брыгад садзейнічання на аснове канкрэтна распрацаванага плана агітмасавых мерапрыемстваў.

Часова выконваючаму абавязкі старшыні Талачынскага райвыканкома т. Івашчанка прапанавана на працягу двух дзён забяспечыць інспектуру наргасучоту адпаведным памяшканнем; тав. Івашчанка, а таксама старшыні Пухавіцкага райвыканкома т. Уткіну прапанавана забяспечыць увесь перапісны персанал адпаведнымі сродкамі перасоўвання.

Адначасова прэзідыум ЦВК абавязаў старшынь Талачынскага, Заслаўскага, Пухавіцкага і Уздзенскага РВК і ўсіх старшынь райвыканкомаў і горсоветаў падабраць і зацвердзіць на працягу двух дзён не менш 25 проц. рэзерву па ўсіх катэгорыях перапіснага персаналу.

Усе старшыні райвыканкомаў і горсоветаў па рашэнню прэзідыума ЦВК павінны з 20 снежня па 31 снежня арганізаваць праверку ведаў перапіснага персанала і падрыхтаванасці да перапісу па ўсіх шчотных інструктарскіх участках, перапісных аддзелах. Рэзультаты праверкі павінны быць заслуханы прэзідыумам райвыканкомаў.

ДА НАДЫХОДЗЯЧАГА ПЕРАПІСУ НАСЕЛЬНІЦТВА

Соўнарком СССР устанавіў, што весткі аб аддзельных асобах, збіраемыя пры Усесаюзным перапісе насельніцтва, не падлягаюць разглашэнню і могуць быць скарыстаны толькі для мэтаў статыстычных распрацовак.

Шчотчыкі, кантралёры, інструктары і іншыя работнікі перапісу, разгласіўшыя даныя аб аддзельных асобах, падлягаюць крымінальнай адказнасці па арт. 109 крымінальнага кодэкса РСФСР і адпаведных артыкулах крымінальных кодэксаў саюзных рэспублік.

Акрамя таго, СНК СССР устанавіў, што ўсе шчотчыкі і кантралёры-інструктары па ўсесаюзнаму перапісу насельніцтва павінны быць забяспечаны спецыяльнымі пасведчаннямі за подпісам старшыні раённага выканаўчага камітэта ці гарадскога совета і раённага (гарадскога) кіраўніка перапісу.

Па трэбаванню насельніцтва работнікі перапісу, якія робяць апытанне, абавязаны прад'яўляць свае пасведчанні.

(БЕЛТА).

КАМПЛЕКТАВАННЕ ШКОЛ МЕХАНІЗАТАРСКІХ КАДРАЎ І КУРСАЎ ТРАКТАРЫСТАЎ

Народны камісар земляробства СССР тав. М. А. Чэрноў, азнаёміўшыся з камплектаваннем школ механізатарскіх кадраў і курсаў трактарыстаў, прызнаў, што гэта работа на месцах ідзе яўна нездавальняюча. За рэдкімі выключэннямі, вобласці, краі і рэспублікі не выканалі план камплектавання.

Наркамземам рэспублік, начальнікам абласных і краявых зямельных упраўленняў прапанавана праверыць камплектаванне школ і курсаў і прыняць усе неабходныя меры да неадкладнага давядзення плана набору да 100 проц. Нарком прапанаваў звярнуць асаблівую ўвагу на набор жанчын.

Прафесар Фрэдэрык Грозны выехаў за граніцу

20 снежня экспрэсам праз Менск у Прагу праехаў пасля паездкі па Совецкаму Саюзу вядомы даследчык мовы хетскіх народнасцей, прафесар пражскага універсітэта Фрэдэрык Грозны.

У гутарцы з супрацоўнікамі Белта прафесар Грозны расказаў аб сваіх выключных уражаннях, якія засталіся ў яго ад наведвання Совецкага Саюза.

— Я наведаў, — кажа праф. Грозны, — шэсць буйнейшых гарадоў Совецкага Саюза — Маскву, Ленінград, Кіеў, Тбілісі, Ерэван і Баку. Усюды я быў захоплен велізарнымі культурнымі дасягненнямі совецкай краіны. Мне прыходзілася чытаць лекцыі пра мову хетскіх народнасцей перад вялікімі аўдыторыямі вучоных, акадэмікаў, студэнцтва. Былі выпадкі, калі залы, дзе я чытаў лекцыі, не змяшчалі ўсіх слухачоў, якія жадалі паслухаць лекцыю.

— Ад'язджаючы за граніцу, — кажа ў заключэнне праф. Грозны, — я шчыра дзякую совецкаму ўраду, вучоным і навуковым колам Совецкага Саюза за выключна гасцінны прыём.

ВАЕННА-ФАШЫСЦКІ МЯЦЕЖ У ІСПАНІІ

ГЕРАІЧНАЯ АБАРОНА МАДРЫДА

Паведамленне камітэта абароны

ПАРЫЖ, 20 снежня. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Гавас, у паведамленні камітэта абароны Мадрыда, апублікаваным сёння ў поўдзень, гаворыцца, што мяцежнікі прадпрынялі жорсткія атакі на вялікім участку мадрыдскага фронта па лініі Вільянуэва дэль Кардыльо, Бальдэмарыльо, Посуэло дэ Аларкон (на захад ад Мадрыда). Усе атакі адбіты. Урадавыя войскі паспяхова атакавалі мяцежнікаў і прасунуліся у раёне Карабанчэль і Вільявердэ (на поўдзень ад Мадрыда).

Атакі мяцежнікаў у раёне Мадрыда адбіты

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 20 снежня. (БЕЛТА). Згодна паведамлення друку, учора на фронце Гвадарамы ў раёне Сомасіеры (на паўночны захад ад Мадрыда) адбывалася артылерыйская перастрэлка. Дзве калоны мяцежнікаў энергічна атакавалі рэспубліканцаў, але былі адкінуты і панеслі значныя страты.

На мадрыдскім фронце пасля інтэнсіўнай артылерыйскай падрыхтоўкі мяцежнікі зрабілі атакі ў раёнах Вальдэмарыльо і Посуэла дэ Аларкон (на захад ад Мадрыда). Рэспубліканская артылерыя адказала моцным агнём, прыпыніўшы прасоўванне мяцежнікаў у адных пунктах і адкінуўшы іх у другія. Мяцежнікі атакавалі таксама пазіцыі рэспубліканцаў у раёне Французскага маста. Атака была адбіта, і мяцежнікі былі вымушаны адступіць.

Авіяцыя мяцежнікаў зрабіла два налёты на Мадрыд. Абодва разы самалёты мяцежнікаў былі прымушаны ўцякаць.

У Андалузіі (на поўдні Іспаніі) рэспубліканцы захвацілі поезд з харчовымі прадуктамі.

***

Як паведамляе іспанскае агенцтва Фабра, на мадрыдскім фронце ў раёне Карабанчэль урадавыя войскі правялі важную аперацыю, заняўшы больш 50 дамоў, прычым мяцежнікі панеслі цяжкія страты. У раёне Універсітэцкага гарадка (паўночна-заходняе прадмесце Мадрыда) мяцежнікі прадпрынялі новыя жорсткія атакі. Аднак, усе гэтыя атакі былі адбіты. Маральнае становішча рэспубліканскіх войск бліскучае.

Наступленне рэспубліканцаў на паўночным фронце

БІЛЬБАО (галоўны горад Баскскай аўтаномнай вобласці), 20 снежня (БЕЛТА). Учора на біскайскім (паўночным) фронце рэспубліканцы пасля ўпартага бою занялі тры добра ўмацаваныя ўзвышшы ў раёне Нафаратэ. Мяцежнікі прабавалі ўзяць назад пазіцыі, але былі адкінуты і панеслі вялікую страту.

На астурыйскім фронце рэспубліканцы занялі некалькі дамоў у адным з кварталаў у Овіедо. 20 самалётаў мяцежнікаў бамбардыравалі горад Трубія на захад ад Овіедо. Забіта некалькі жанчын і дзяцей.

***

Недалёка ад порта Хіхон крэйсер мяцежнікаў «Эспанья» абстраляў амерыканскае ваеннае судно «Эры». Бачачы, што «Эры» рыхтуецца адкрыць агонь са сваіх гармат, крэйсер мяцежнікаў пусціўся ўцякаць.

Прызнанне дэ-Кeрыліса

ПАРЫЖ, 19 снежня. (БЕЛТА). Учора выступіў з дакладам рэакцыйны дэпутат палаты Анры дэ-Керыліс, які вярнуўся з паездкі ў занятыя мяцежнікамі раёны Іспаніі. Дэ-Керыліс, сімпатыі якога на баку мяцежнікаў, быў вымушан прызнаць, што генерал Франко карыстаецца ваенным падтрыманнем фашысцкай Германіі. Дэ-Керыліс, у прыватнасці, заявіў, што на баку генерала Франко змагаюцца 24 тыс. мараканцаў, 30 тыс. германскіх падданых і 500 французаў.

Заява чэхаславацкага міністра абароны

ЛОНДАН, 17 снежня. (БЕЛТА). Чэхаславацкі міністр абароны Махнік зрабіў наступную заяву карэспандэнту агенцтва Рэйтэр:

— Прэзідэнт рэспублікі, урад і ўлады Чэхаславакіі некалькі раз вельмі акрэслена заяўлялі, што паведамленні аб ваенных падрыхтаваннях СССР на чэхаславацкай тэрыторыі поўнасцю пазбаўлены падставы. Напераکор гэтаму, замежныя прапагандысты прадаўжаюць паўтараць гэтыя ілжывыя сцвярджэнні адносна аэрадромаў і аб мнімай наяўнасці совецкіх салдат у чэхаславацкай арміі. У якасці міністра абароны, я зноў самым катэгарычным чынам заяўляю, што ўсе гэтыя чуткі вымышлены і пазбаўлены ўсякай падставы. Замежныя прапагандысты хацелі стварыць уражанне, быццам Чэхаславакія ў саюзе з СССР падрыхтоўвае агрэсіўную вайну. Наадварот, Чэхаславакія з найвялікшай рашучасцю падтрымлівае ідэалы міру. У яе няма ніякіх імкненняў да экспансіі, яна нікому не пагражае.

Рух пратэсту супроць прыезду Троцкага ў Мексіку

НЬЮ-ЁРК (найбольш буйны цэнтр ЗША), 18 снежня. (БЕЛТА). Згодна паведамленняў мексіканскага друку, арганізацыя мексіканскага антыімперыялістычнага народнага фронта ў гор. Мексіко (сталіца Мексікі — Цэнтральная Амерыка) заявіла пратэст супроць прадастаўлення Троцкаму прытулку ў Мексіцы. (Антыімперыялістычны народны фронт быў створан на з'ездзе ў г. Мексіко 27—28 лютага 1936 года. Прысутнічала 650 дэлегатаў, прадстаўляўшых мільён чалавек).

Пратэст заявіў таксама вядомы мексіканскі прафсаюзны дзеяч і сакратар таварыства прыяцеляў СССР Віктар Вільясеньор.

МІЖНАРОДНАЯ ХРОНІКА

◉ Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, з Англіі адпраўлены ўраду Іспанскай рэспублікі 5.000 процігазаў. Паколькі процігазы адпраўлены з пачуцця гуманнасці і не адносяцца да катэгорыі ваенных матэрыялаў, — указвае агенцтва, — не можа быць і гутаркі аб тым, ці з'яўляецца гэта парушэннем пагаднення аб неўмяшанні.

◉ Агенцтва Гавас паведамляе, што Германія вядзе вялікія фартыфікацыйныя работы ў Рэйнскай зоне, якая мяжуе з Францыяй і Бельгіяй. Рэгулярныя ваенныя сілы, размешчаныя зараз у Рэйнскай зоне, перавышаюць 120 тыс. чал.

◉ З Рыма (сталіца Італіі) афіцыяльна паведамляюць, што італьянскімі войскамі ў Абісініі занята мясцовасць Гамбела ў паўднёва-заходняй Абісініі, на граніцы з Англа-Егіпецкім Суданам.

◉ У Румыніі выбухнула забастоўка студэнтаў агранамічных факультэтаў ва ўсіх універсітэцкіх цэнтрах. Студэнты патрабуюць прысваення скончыўшым агранамічныя факультэты звання інжынера-агранома. Да задавальнення высунутых патрабаванняў студэнты адмовіліся наведваць заняткі.

Забаставалі таксама студэнты медыцынскіх факультэтаў у Бухарэсце і Ясах.

◉ Правядзенне так званай фашысцкай «чатырохгодкі» ў Германіі суправаджаецца ўзмоцненым наступленнем прадпрыемцаў на жыццёвы ўзровень рабочага класа. Аб гэтым вымушаны пісаць нават некаторыя фашысцкія газеты. Газеты пішуць, што прадпрыемцы зніжаюць тарыфныя расцэнкі акордных работ і падаўжаюць рабочы дзень. Рабочых, якія не згодны з гэтым, абвінавачваюць у «сабатажы чатырохгадовай праграмы».

◉ Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, генерал Франко паведаміў англійскае міністэрства замежных спраў, што порты Малага, Альмерыя, Картахена, Валенсія, Барселона, Тарагона, Сантандэр і Хіхон мініраваны мяцежнікамі.

◉ Як паведамляе агенцтва «Сентрал н'юс», 2 тыс. салдат манчжура-мангольскіх войск, якія знаходзіліся ў Наньхаоцані, (Унутраная Манголія), 18 снежня перайшлі на бок урадавых войск, скарыстаўшы адсутнасць каманднага складу, які знаходзіўся на ваеннай нарадзе.

ПРАЦОЎНЫЯ БССР ВЫВУЧАЮЦЬ НОВУЮ СТАЛІНСКУЮ КАНСТЫТУЦЫЮ

АДНААСОБНІКІ УСТУПАЮЦЬ У КАЛГАСЫ

РАГАЧОЎ. (Ад спец. кар. «Звязды»). У калгасах і вёсках раёна праводзіцца глыбокае вывучэнне Канстытуцыі СССР і даклада таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усесаюзным З'ездзе Советаў.

Вывучэнне даклада і Канстытуцыі праводзіцца пры дапамозе ўсяго сельсоведкага і калгаснага актыва пад кіраўніцтвам пярвічных партыйных арганізацый. Апрача гэтага раённы камітэт партыі ў дапамогу пярвічным партарганізацыям вылучыў частку раённага партыйнага актыва.

У выніку вывучэння Сталінскай Канстытуцыі і даклада правадыра ў калгасах наглядаецца яшчэ большы вытворчы ўздым. Калгаснікі і калгасніцы змагаюцца за хутчэйшае завяршэнне ўсіх гаспадарча-палітычных кампаній гэтага года і за лепшую падрыхтоўку да правядзення гаспадарчых работ у 1937 годзе.

Асаблівую ўвагу калгасы аддаюць зараз падрыхтоўцы да веснавой сяўбы. Праводзіцца ачыстка і праверка насення, У многіх калгасах распачалі рамонт сельскагаспадарчых машын і інвентару.

Аднаасобнікі адказваюць на Сталінскую Канстытуцыю і даклад правадыра народаў СССР таварыша Сталіна ўступленнем у калгасы. За час вывучэння Сталінскай Канстытуцыі па раёну ўступіла ў калгасы 25 гаспадарак.

Быў прыліў у калгасы па раёну і ў часе абмеркавання праекта Сталінскай Канстытуцыі. Тады, у часе абмеркавання праекта, уступіла ў калгасы звыш 150 аднаасобных гаспадарак.

Вось што кажуць аднаасобнікі, падаючы зараз заявы аб прыёме іх у калгас:

— Хоць па Канстытуцыі СССР і дапускаецца аднаасобная працоўная гаспадарка, але мы рашылі кінуць яе, а пайсці працаваць у калгас, бо ў калгасе лепш жыць.

С. СЯМАШКА.

НОВЫЯ РЭКОРДЫ СТАХАНАЎЦАЎ

Разгорнута шырокае вывучэнне матэрыялаў Надзвычайнага VIII З'езда Советаў на менскім вагонарамонтным заводзе імя Мяснікова. 17 прапагандыстаў, вылучаных парткомам завода, праводзяць у цэхах чыткі з'ездаўскіх матэрыялаў. Члены парткома і партактыў кіруюць абмеркаваннем матэрыялаў З'езда сярод рабочых начных змен.

Новымі вытворчымі рэкордамі адказваюць стаханаўцы завода на Сталінскую Канстытуцыю. Токар механічнага цэха Бірыла за першую дэкаду снежня сваё заданне выканаў на 277 проц., токар Рамаиоўскі — на 219, фрэзероўшчыца Шлойда — на 222 проц. (БЕЛТА).

У АДКАЗ НА ПРАПАНОВУ МЕНЖЫНЦАЎ

З вялікім натхненнем сустрэла моладзь варштатабудаўнічага завода імя Кірава прапанову менжынцаў. 80 лепшых рабочых падалі заявы ў школу пілотаў.

10 снежня на заводзе адбыўся выпуск 22 парашутыстаў першай ступені. Ужо прыступіў да працы гурток парашутыстаў-дапрызыўнікаў 1916 года нараджэння.

П. ЛЕВАНОВІЧ.

Пры палітаддзеле Менскага аддзялення Заходняй чыгункі заканчваюць работу трохмесячныя курсы падрыхтоўкі рабочых-прапагандыстаў для гурткоў гісторыі партыі.
НА ЗДЫМКУ: курсанты за вывучэннем Сталінскай Канстытуцыі.
Фото Лупейка (БСФ).

АДКАЗ СПРАВАЙ

(Ад спецыяльнага карэспандэнта «Звязды»).

2 снежня рамшчык Фёдар Стромскі прыехаў з курорта. Сонца Абхазіі, купанне на моры, цудоўна праведзены адпачынак зрабілі яго поўнатварым, абветраным, моцным. Хацелася хутчэй сустрэцца з таварышамі па цэху, падзяліцца ўражаннямі і са свежымі сіламі стаць на работу. А ўражанняў і дум было багата. Яшчэ на курорце слухаў па радыё, потым чытаў і перачытваў даклад таварыша Сталіна і новую, толькі што зацверджаную, Канстытуцыю. Мімаволі зайздросціў свайму другу Ефрэму Гладышаву, які прысутнічаў на Усесаюзным З'ездзе і нават быў выбран членам Рэдакцыйнай камісіі. Шмат навін прывязе Гладышаў з Масквы. Колькі будзе радасці сустрэцца з ім!..

У цэху абрадаваліся прыезду Стромскага. Вестка хутка абляцела цэх, а малады памочнік рамшчыка Кавалеўскі, сустрэўшы старога стаханаўца Белякова, які спаборнічае са Стромскім, сказаў:

— Трымайся, дзядзька Макар! Стромскі прыехаў...

— Нічога, — добрадушна ўсміхнуўся чорнабароды Белякоў, — усёроўна наступлю Фёдару на пяты, не адстану...

Стромскі па старой прывычцы на работу прышоў за поўгадзіны да гудка. Яму расказалі пра пісьмо ад Гладышава з Масквы са З'езда Советаў, пра сходы рабочых, якія віталі новую Канстытуцыю, пра абавязацельствы, узятыя камбінатам і асобнымі цэхамі і групамі. Стромскі пагаварыў з памочнікамі і падручнымі, уважліва агледзеў і адрэгуляваў раму. Толькі поўгода ён працуе на «Боліндэрсе», але за гэты час вывучыў і ведае кожную дэталь рамы, адразу улаўлівае самы нязначны дэфект.

За першыя-ж дні Стромскі даў па 160—170 проц. нормы. Але адзін з гэтых дзён здзівіў увесь цэх, у тым ліку і Белякова: Стромскі на цэлевой раме распілаваў 185 кубаметраў, асвоіўшы тэхнічную магутнасць рамы на 103 проц. Ля Стромскага стаў бракер з блакнотам і сачыў за дошкамі. Ні аднаго процанта браку! Белякоў не выцярпеў і прызнаўся:

— Такой распілоўкі я не помню і не бачыў за ўвесь час сваёй работы...

— Ёсць чым сустракаць Гладышава,— заключыў Стромскі.

Неўзабаве з Масквы вярнуўся Ефрэм Гладышаў поўны самых незабыўных уражанняў, энергічны і бадзёры. Свайго выбранніка-любімца, ініцыятара стаханаўскага руху, чулага і клапатлівага таварыша рабочыя сустрэлі са шчырай радасцю. Старыя прыяцелі і саратнікі па рабоце рамшчыкі Адзінцоў, Дабравольскі, Міхалап, Белякоў, Стромскі, памочнікі рамшчыкаў і падручныя шчыльным колам акружылі Гладышава. Адказаўшы на першыя пытанні, Гладышаў запытаў сам:

— А як вашы справы? Пераходны сцяг не аддалі?

Гэта непакоіла Гладышава і на З'ездзе. Як-бы, чаго добрага, прыехаўшы са З'езда, не прышлося чырванець. Але гэтага не здарылася. У часе гутаркі нехта з рамшчыкаў мімаходам заўважыў:

— Лесацэх № 2 здорава пасягае на сцяг. У іх таксама паказальнікі не горшыя...

Тады ўмяшаўся Стромскі:

— Я папярэдзіў свой пачок, што проста-такі збягу, калі не ўтрымаем сцяг. Гэта будзе ганьба...

І пераходны сцяг па-ранейшаму ўпрыгожвае габінет начальніка лесацэха № 1 як ганаровы знак вядучага стаханаўскага цэха. Дарэчы, начальнікам цэха па прыездзе з Масквы назначан Гладышаў. Рабочыя кажуць, што гэта яшчэ больш спрыяе стаханаўскай рабоце. У цэху наведзена чыстата і парадак. Нідзе не заўважыш завалаў, стала цікавей і прыемней працаваць у чыстаце і ўтульнасці. Самога Гладышава заўсёды можна знайсці ў цэху. Канкрэтнае кіраўніцтва забяспечвае і павышэнне прадукцыйнасці.

Не толькі лесацэх № 1 сустрэў свайго дэлегата новымі вытворчымі перамогамі. У часе работ Надзвычайнага VIII Усесаюзнага З'езда Советаў рабочыя бралі на сябе вытворчыя абавязацельствы. Павышэнне прадукцыйнасці і якасці работы высоўвалася на першы план. Гэтыя абавязацельствы не засталіся на словах. Асноўныя цэхі лесакамбіната высока ўгору ўзнялі выпрацоўку.

Гадавы план лесакамбінат выканаў яшчэ ў лістападзе. У сваім рапарце трыкутнік камбіната ад імя стаханаўцаў абавязаўся да канца года даць звыш плана прадукцыі на 3 мільёны рублёў. Слова будзе стрымана: да 17 снежня ўжо ёсць 2.506 тысяч рублёў. План чацвертага квартала выканан 16 снежня на 100,8 проц.

Лічбы — яскравае пацвярджэнне таго вытворчага ўздыму, які вызначаўся іменна, як адказ на зацвярджэнне Сталінскай Канстытуцыі.

Лесацэх № 2 раней адставаў. Прастоі і аварыі, якія каштавалі камбінату не адну тысячу рублёў, былі частым з'явішчам. Але малюнак на сёння змяніўся карэнным чынам: 78 проц. складу рабочых цэха — стаханаўцы. З іх Аграновіч, Манько, Васіль Рудакоўскі, Грыгаровіч і шмат іншых з'яўляюцца сур'ёзнымі «канкурэнтамі» Стромскага і Адзінцова з лесацэха № 1.

За першую дэкаду снежня лесацэх № 2 выканаў план на 108,5 проц., а за наступныя дні, уключаючы 16 снежня, процант выканання дасягнуў 130. Гэта сапраўдная «пагроза» лесацэху № 1.

— Мы ўвялі па прапанове рабочых так званыя штодзенныя зарадкі, — расказвае тэхнічны кіраўнік лесацэха № 2 тав. Ларчык. — Кожны раз пасля работы на 20—30 мінут збіраюцца брыгадзіры і рамшчыкі разам з начальнікам цэха і абмяркоўваюць вынікі дня. У блакнотах рамшчыкаў запісана кожная падзея: што перашкаджала рабоце, якія былі здарэнні і непаладкі. Як вынік гэтага, мы пазбаўляемся прастояў. Прывіваюцца беражлівыя адносіны і любоў да абсталявання.

Дрэваапрацоўчым цэхам № 2 кіруе малады інжынер-камсамолец Рудштэйн. Яго цэх настойліва выбіраецца на перадавое месца па камбінату: дэкада снежня дала 121,9 проц. выканання плана і далей з кожным днём процант павышаецца.

Ва ўсіх галінах работы, на ўсіх участках камбіната адчуваецца вытворчае ажыўленне. З надыходам зімы адным са складаных пытанняў з'яўлялася выкачка лесу з ракі. Брыгадзір базы сыравіны Аднаблюдаў унёс прапанову, якая дае эканоміі мінімум 4.000 рублёў. Не мала такіх каштоўных прапаноў паступіла за апошні час у рацыяналізатарскае бюро.

Шырокае распаўсюджанне набыло шэфства рамшчыкаў-стаханаўцаў над сваімі памочнікамі. Стромскі з маладога памочніка Семякіна падрыхтаваў самастойнага рамшчыка. Рамшчык лесацэха № 3 Вавілаў шэфствуе над маладымі рабочымі Таяковічам і Станілевічам. Перадаючы свой вопыт, яны рыхтуюць новыя кадры стаханаўцаў.

У дырэкцыі, заўкоме, цэхах, праглядаючы апошнія вытворчыя зводкі, задаволена гавораць:

— Калі так пойдзе справа і надалей, то мы перавыканаем абяцанне, данае намі тав. Гікало перад Усебеларускім З'ездам Советаў...

І адзінай плямай на агульным фоне ўздыму з'яўляецца белцэх. Цэх ішоў на ўзроўні перадавых. Зборшчыкі-стаханаўцы Андрэй Кніга, Церасчук, Панчанка, Рыўкін і цяпер даюць высокія нормы прадукцыйнасці. Але ўвогуле цэх адстае. Частая змена норм, брак машыннай залы, дробныя непаладкі. Гэта прымушае лепшага стаханаўца белцэха Андрэя Кнігу сур'ёзна задумвацца і непакоіцца: сорам паказацца на камбінаце перад таварышамі, калі цэх здасць тэмпы. І Кніга шукае прычын, узнімае ініцыятыву, паказвае, вучыць, як лепш працаваць.

— Кожную машыну трэба разумець як самога сябе, — вучыць Фёдар Стромскі сваіх памочнікаў, — трэба любіць работу. Нам дана многа правоў, апрача права нядобрасумленна адносіцца да работы. Мы працуем для саміх-жа сябе, на наша шчаслівае жыццё, на нашу радзіму.

Стромскі заходзіць у цэх. Знаёмы пахсасны, прывычны скрогат піл, шум і грукат акружаюць яго. Першая змена заканчвае работу. Белякоў сёння вясёлы: нарэшце ўсё-ж наступіў на пяты Фёдару — 17 снежня дабіўся 103 проц. асваення тэхнічнай магутнасці рамы № 3.

— Ну, што-ж, паспаборнічаем далей,— сустракае гэту навіну Стромскі.

Такі настрой упэўненасці, імкнення да новых вытворчых рэкордаў, жаданне працаваць лепш, апраўдаць абавязкі, ускладзеныя Сталінскай Канстытуцыяй, характэрны для сёнешняга лесакамбіната.

Тар. ХАДКЕВІЧ.

Бабруйск.

УСЁЙ СІЛАЙ БАЯВОЙ ЗБРОІ АБРУШЫМСЯ НА ВОРАГА

Закончыліся стралковыя заняткі. Сталовая Н-скага палка запоўнілася маладымі байцамі, камандзірамі і палітработнікамі. Яны прышлі сюды, каб паслухаць справаздачу свайго дэлегата Надзвычайнага VIII З'езда Советаў, камандзіра-камісара ордэнаносца тав. Сазонтава. Даклад дэлегата, асабліва тыя месцы, дзе гаварылася аб мудрым і любімым таварышу Сталіне, неаднаразова перарываўся гарачымі апладысментамі ў гонар творца Канстытуцыі.

Выступленне кожнага байца і камандзіра было дэманстрацыяй бязмежнай адданасці да радзімы, да партыі. Выступаўшыя аднадушна заяўлялі, што Сталінская Канстытуцыя дае новыя сілы і энергію для працы і баявой вучобы, для выканання на выдатна задач, пастаўленых тав. Варашылавым на 1937 год.

— У Сталінскай Канстытуцыі запісана, што служба ў Чырвонай Арміі ёсць ганаровы абавязак усіх працоўных,—гаворыць баец Ракавіцкі. — Кожны з нас добра ведае, якой выдатнай школай з'яўляецца Чырвоная Армія. Я маю выдатныя адзнакі па баявой і палітычнай падрыхтоўцы. Сваё жыццё я рашыў прысвяціць службе РСЧА, хачу і стану яе кадравым камандзірам.

Слова бярэ баец-выдатнік Феакціставу. Ён заяўляе: «Да прыходу ў Чырвоную Армію я працаваў механікам пры МТС. Сёння я ведаю зброю не горш трактарнага механізма. Кожны баец вялікай непераможнай арміі вызваленага народу з гонарам выканае свой священны абавязак, калі пакліча радзіма. Усёй сілай нашай магутнай баявой зброі, нашай першакласнай тэхнікі мы абрушымся на тых, хто пасмее пасягнуць на правы, запісаныя ў Сталінскай Канстытуцыі, — пад апладысменты сабраўшыхся закончыў тав. Феакціставу.

ПРАЦОЎНЫЯ СЛАВЯЦЬ СТАЛІНСКУЮ КАНСТЫТУЦЫЮ

ЧАШНІКІ. Больш 300 чалавек калгаснага актыва — старшынь калгасаў, брыгадзіраў і звеннявых сабралася на пашыраны пленум РВК. На пленуме з дакладам аб рабоце гістарычнага Надзвычайнага VIII З'езда Советаў выступіў дэлегат З'езда, сакратар Лепельскага акруткома партыі тав. Ляхаў.

З напружаннем слухаюць прысутныя дакладчыка.

Першым слова ўзяў старшыня калгаса «Антаполле» тав. Улаховіч.

— З неперадаваемай радасцю чакалі калгаснікі тых мінут, калі выступіць на З'ездзе з дакладам таварыш Сталін,—кажа тав. Улаховіч. — Ля рэпрадуктара сабраліся ўсе калгаснікі і калгасніцы, прышлі нават старыя. Калгаснікі разам з дэлегатамі З'езда апладзіравалі правадыру народаў, стоячы спявалі «Інтэрнацыянал».

Аб новым працоўным уздыме, які выклікала Сталінская Канстытуцыя ў калгаснікаў, расказвала звеннявая перадавога калгаса «Жэрына» Папкова Еўдакія. Ад імя ўсіх калгаснікаў і калгасніц яна шле шчырую і гарачую падзяку таварышу Сталіну за Канстытуцыю.

Усе выступаўшыя славілі новую Канстытуцыю краіны соцыялізма, славілі творца гэтай Канстытуцыі — Вялікага Сталіна.

(БЕЛТА).

ЯК БУДЗЕ АРГАНІЗОВАН ПЕРАПІС НАСЕЛЬНІЦТВА

6 студзеня 1937 года будзе праведзен усесаюзны перапіс насельніцтва. Праводзімы па прапанове таварыша Сталіна перапіс насельніцтва нашай вялікай соцыялістычнай радзімы мае велізарнае агульнагаспадарчае і палітычнае значэнне.

Як будзе арганізован перапіс?

Насельніцтва будзе перапісвацца па стану на 12 гадзін ночы з 5 на 6 студзеня. Гэта, зразумела, не значыць, што шчотчыкі будуць абходзіць насельніцтва ноччу. Не, яны будуць у дзень перапісу працаваць з 8 гадзін раніцы.

Кожны грамадзянін СССР будзе перапісан у тым населеным пункце, дзе ён правёў ноч на 6 студзеня.

Да пачатку перапісу, з 1 па 5 студзеня, шчотчыкі абойдуць усе жылыя памяшканні і правядуць папярэдняе запаўненне перапісных лістоў. 6 студзеня ўсе жылыя памяшканні абходзяцца паўторна; шчотчык выкрэслівае з спісу тых, хто за гэты час памёр, або выехаў у іншы горад, вёску, запаўняе перапісныя лісты на ўсіх нарадзіўшыхся і прыбыўшых. З 7 па 11 студзеня праводзіцца праверка правільнасці ўліку насельніцтва і запаўнення перапісных лістоў. Для гэтага спецыяльныя кантралёры-інструктары разам са шчотчыкамі, а ў сельскай мясцовасці таксама з прадстаўніком сельсовета, зноў абойдуць усе жылыя памяшканні. У кожнай кватэры, хаце, чытуначнай будцы, у кожным жылым памяшканні работнікі перапісу, такім чынам, пабываюць тры разы.

Гэта робіцца для таго, каб перапісана было пагалоўна ўсё насельніцтва, каб ні адзін чалавек не быў прапушчан і каб на кожнага чалавека перапісны ліст быў складзен правільна.

АБ ЧЫМ БУДУЦЬ ПЫТАЦЬ ШЧОТЧЫКІ

Кожны чалавек пры перапісу павінен будзе адказаць на 14 пытанняў перапіснага ліста, прычым на пытанні даваць дакладныя і правільныя адказы.

Спынімся падрабязней на некаторых з гэтых пытанняў.

Узрост. Чаго прасцей, здавалася-б, адказаць на пытанне аб узросце. А між тым па гэтаму-ж пытанню ў папярэдніх перапісах заўсёды было многа памылак. Найбольш шкодная і, нажаль, распаўсюджаная памылка — гэта так званае акругленне ўзростаў.

Часта бывае, напрыклад, што трыццаціздевяціграковыя або тыя, якім споўнілася ўжо 41 год, гавораць, што ім 40 год.

Карыстацца такімі статыстычнымі данымі немагчыма. Трэба таму, каб кожны сказаў дакладна, колькі яму споўнілася год. Для дзіцяці ва ўзросце да 1 года трэба сказаць, колькі яму споўнілася месяцаў.

Нацыянальнасць і родная мова. Пры адказе на гэта пытанне ўзнікаюць часамі няяснасці: як быць, напрыклад, калі бацька кітаец, а маці—руская і т. д. Справа вырашаецца, аднак, вельмі проста. **Кожны грамадзянін вызначае сваю нацыянальнасць сам,** а за малалетніх дзяцей рашаюць іх бацькі.

Многія думаюць, што нацыянальнасць і родная мова павінны заўсёды супадаць, што гэта адно і тое-ж. Гэта, зразумела, няверна. Бывае, што нацыянальнасць у чалавека адна, а родная мова, на якой ён гаворыць і думае, — другая. У рускага, напрыклад, родная мова можа быць украінская, або ў армяніна родная мова — цюркская.

Рэлігія.

Па нашай Канстытуцыі кожнаму чалавеку забяспечваецца свабода адпраўлення рэлігійных культаў і свабода антырэлігійнай прапаганды. Пры перапісу маецца на ўвазе атрымаць адказ, ці мае апытваемы рэлігійныя перакананні зараз, у дадзены момант, ці не. Няверуючы так і адкажа, што ён няверуючы. Той, хто веруе, адкажа да якой рэлігіі (праваслаўнай, магаметанскай, іудзейскай і т. д.) ён сябе прылічвае.

Ці знаходзіцца ў шлюбе? Пры перапісу ўлічваецца шлюб як зарэгістраваны, так і незарэгістраваны.

Тыя, што не знаходзяцца ў шлюбе (адзінокія, удовыя і разведзеныя), на гэта пытанне адказваюць: «не».

Грамадзянін якой дзяржавы? Гэта пытанне ставіцца для таго, каб высветліць, колькі грамадзян іншых дзяржаў жыве ў СССР. Усе грамадзяне СССР на гэта пытанне адказваюць: совецкі грамадзянін.

Грамадзяне іншых дзяржаў укажуць назву той краіны, грамадзянамі якой яны з'яўляюцца.

Ці пісьменны? Здаецца, простае пытанне. Аднак не ўсе яго правільна разумеюць. Напрыклад, часамі лічаць пісьменным чалавека, які можа толькі ледзь-ледзь падпісаць сваё прозвішча і зусім не ўмее чытаць. Такога чалавека нельга лічыць пісьменным. Але калі чалавек можа чытаць, хоць-бы і павольна, то яго трэба лічыць пісьменным, нават калі ён і не ўмее яшчэ пісаць. Трэба памятаць пры гэтым, што пісьменным лічыцца чалавек, які ўмее чытаць хоць-бы на адной якой-небудзь мове.

Род заняткаў (службы) і месца работы? У нашай краіне карэнным чынам змяніліся заняткі і прафесіі насельніцтва. Індустрыялізацыя краіны, калектывізацыя і механізацыя сельскай гаспадаркі стварылі вялікую колькасць новых прафесій і спецыяльнасцей.

Каб правільна ўлічыць усе гэтыя новыя прафесіі і спецыяльнасці, трэба дабіцца, каб род заняткаў запісваўся як мага больш дакладна. Калі пры перапісу адкажуць проста «рабочы» або «брыгадзір», або «вучань», — ад такога адказу будзе мала толку. Трэба пісаць дакладна, напрыклад: «слесар», «палявы брыгадзір», «вучань токара па мяталу» і т. д. Служачы павінен назваць сваю пасаду — «бухгалтар», «настаўнік», «зменны інжынер», «тэхнік-будаўнік» і т. д.

Могуць сустрэцца выпадкі, калі той або іншы грамадзянін займаецца рознымі работамі кароткачасова. Ён павінен указаць, якую іменна выконваў апошнюю работу.

Навучаючыяся ў навучальных установах, якія нідзе не працуюць, у адказе на гэта пытанне павінны сказаць: «навучаючыйся». Калі-ж яны адначасова з вучобай працуюць дзе-небудзь, то трэба ўказаць тут сваю пасаду па месцу работы.

Да якой грамадскай групы належыць? Кожны грамадзянін пры перапісу павінен указаць, да якой з пералічаных у перапісным лісце грамадскіх груп ён належыць: да групы рабочых, служачых, калгаснікаў, аднаасобнікаў, саматужнікаў, людзей свабодных прафесій або да групы служкаў культу і непрацоўных элементаў.

Лічбы, атрыманыя перапісам, пакажуць нам, як размяркоўваецца ўсё наша насельніцтва па розных грамадскіх групах. Некаторую няяснасць гэта пытанне выклікае на першы погляд у адносінах утрыманцаў. Да якой грамадскай групы аднесці, напрыклад, жонку рабочага, якая займаецца толькі хатняй гаспадаркай, або як запісаць пенсіянера або навучаючагася? Вельмі проста: жонку і дзяцей, якія знаходзяцца на ўтрыманні, трэба адносіць да той грамадскай групы, да якой адносіцца асоба, на ўтрыманні якой яны знаходзяцца, г. зн. жонка рабочага, якая займаецца хатняй гаспадаркай, адносіцца да рабочых, жонка служачага, якая знаходзіцца на яго ўтрыманні — да служачых і т. д. Пенсіянер або навучаючыйся стыпендыят указвае тую грамадскую групу, у якой ён быў да таго, як перайшоў на пенсію або стаў атрымліваць стыпендыю. Калі, скажам, студэнт, які атрымлівае стыпендыю, быў да ВНУ рабочым, то ён і павінен запісвацца рабочым, а калі ён да паступлення ў навучальную ўстанову не працаваў, ён павінен адносіцца да той грамадскай групы, да якой належалі яго бацькі або іншыя асобы, на сродкі якіх ён жыў.

АДКАЗЫ АСОБНЫХ ГРАМАДЗЯН РАЗГАЛОШВАЦЬ ЗАБАРОНЕНА

Урад забараніў разгалошваць весткі, запісваемыя аб кожным асобным чалавеку. Калі які-небудзь шчотчык раскажа тое, што яму паведаміў грамадзянін, напрыклад, аб яго ўзросце, занятку, нацыянальнасці або рэлігіі, гэты шчотчык будзе аддадзены пад суд. **Перапіс праводзіцца для таго, каб атрымаць дакладныя весткі аб насельніцтве краіны ў цэлым, а не аб кожным грамадзяніне ў паасобку.** Таму кожны грамадзянін можа быць упэўнен, што яго адказы застануцца ў тайне і будуць выкарыстаны толькі для статыстычных падлікаў.

ПЕРАПІС НАСЕЛЬНІЦТВА — ЎСЕНАРОДНАЯ СПРАВА

Перапіс — гэта ўсенародная справа, і поспех яго залежыць ад актыўнасці і свядомасці кожнага грамадзяніна нашай краіны.

Актыўны ўдзел кожнага грамадзяніна ў перапісу насельніцтва ёсць яго важнейшы грамадскі абавязак. Кожны грамадзянін павінен ведаць, што 6 студзеня праводзіцца перапіс, які павінен забяспечыць правільны падлік усяго насельніцтва. Няхай кожны прасочыць за тым, каб на яго быў запоўнен перапісны ліст. Калі чамусьці шчотчык не з'явіўся (а такія выпадкі могуць быць па нядбайнасці некаторых шчотчыкаў), кожны грамадзянін павінен сам паклапаціцца аб тым, каб яго перапісалі. Няхай ён паведаміць у бліжэйшы перапісны пункт аб тым, каб на яго склалі перапісны ліст. Калі кожны шчотчык прапусціць хоць-бы аднаго чалавека, дык будзе прапушчан адзін мільён людзей!

Мы праводзім перапіс насельніцтва ва ўмовах скрытай барацьбы супроць соцыялістычнай дзяржавы з боку прытоіўшыхся яшчэ дзе-нідзе рэшткаў класавага ворага, падонкаў з трацкісцка-фашысцкай банды. Яны будуць прабаваць шкодзіць і пакасціць нам у гэтай важнейшай агульнадзяржаўнай справе рознымі шляхамі: напрыклад, распаўсюджаннем сярод адсталай часткі насельніцтва злосных чутак, скажаючых сапраўднае значэнне і задачы перапісу. Абавязак кожнага чэснага, адданага справе совецкай улады грамадзяніна — выкрыць ахвосце класавага ворага, растлумачыць насельніцтву значэнне і задачы перапісу, садзейнічаць таму, каб не было ні аднаго ўхіляючагася ад перапісу.

Перапіс могуць выкарыстаць і крымінальныя элементы і пад відам «шчотчыкаў» пайсці па кватэрах. Трэба патрабаваць, каб шчотчык, прыходзячы на кватэру, прад'яўляў спецыяльнае пасведчанне, якое яму выдана мясцовым советам.

Перапісны ліст ёсць важная прылада ў справе гаспадарчага і культурнага ўздыму совецкай рэспублікі.

Дакладна, акуратна і поўна скласці яго — значыць запоўніць сведчанне на званне свядомага і культурнага грамадзяніна Саюза.

І перапіс несумненна з'явіцца новай культурнай перамогай вялікай краіны Советаў!

«Перапіс насельніцтва 1937 года з'явіцца першым перапісам, праводзімым у дзяржаве, дзе соцыялістычныя адносіны паміж людзьмі сталі непадзельна пануючымі ў эканоміцы, дзе соцыялістычныя нормы становяцца пануючымі ў навуцы, у культуры, у быту, у свядомасці дзесяткаў мільёнаў людзей. Неабходна зрабіць усё для таго, каб перапіс быў праведзен узорна, каб яго несумненна бліскучыя паказальнікі паслужылі асновай для большэвіцкага планавання новых перамог, новых заваяванняў соцыялізма» («Правда»).

Зробім усё, каб правесці перапіс так, як гэтага патрабуе ініцыятар перапісу — наш вялікі Сталін.

Н. Н.

ПРЫЧЫНЫ АДСТАВАННЯ

Друбіоскі раён — адзін з адстаючых па загатоўцы ільновалакна. План здачы ільнопрадукцыі выканан усяго на 60,1 проц. Апошняя дэкада не дала патрэбнага зруху.

Старшыня калгаса «Пралетарый», Зарэцлянскага сельсовета, гаварыў:

«Лён у нас не ўрадзіў, увесь апрацавалі і больш не будзе».

Праз два дні выявілася, што лён у калгасе быў схаваны з той мэтай, каб не здаваць яго дзяржаве. Выяўлена 2 тоны неапрацаванай ільнотрасты.

Ёсць многа фактаў раскрадання ільну і ў другіх калгасах. Гэтага аднак ніхто не заўважае і не вядзе рашучай барацьбы.

Апрацоўка ільну ў раёне дагэтуль неарганізавана. У адстаючых калгасах зусім слабая дысцыпліна. У калгасе «Беларусь», імя Сталіна, Чарнеўскага сельсовета, «Зерня», Гаспадоўскага сельсовета, і інш. на трапанне ільну выходзяць толькі 8—10 чал. Стаханаўскія метады на апрацоўцы ільну не разгорнуты.

Ільноапрацоўчыя машыны Антонава ў раёне не скарыстоўваюцца. У калгаса таго-ж Гаспадоўскага сельсовета стаяць без работы 2 машыны, а лён не апрацоўваецца. Такое становішча ў большасці калгасаў раёна.

На якасць апрацоўкі ільновалакна таксама не звяртаецца ўвагі. Як правіла, трэплюць гарачы лён, не даюць яму адлежацца. Валакно ідзе ў кудзелю. Гэта прывяло да таго, што збілі лён у паклю і не выканалі план здачы валакна дзяржаве. Усё гэта адбілася на ходзе ільнозагатовак па ўсяму раёну. Аднак раённыя ўстановы не ўзяліся за арганізацыю апрацоўкі валакна, пусцілі ільнозагатоўкі на самацёк.

А. Л.

ШКОДНАЕ САМАСУПАКАЕННЕ

ВЕТРЫНА. Радаваліся калгаснікі свайму ільну, калі ён яшчэ быў на полі. — У два разы можна будзе выканаць план, — гаварылі яны.

Старшыня калгаса імя Першага мая, Нацкага сельсовета, Курыленка, ільнавод Берні Павел, захапіўшыся ўраджаем, рашылі:

— Паколькі самі калгаснікі гавораць, што ільну будзе многа, значыць няма чаго турбавацца, лён пойдзе сам.

Такое шкоднае самасупакаенне дрэнна адбілася на выкананні ільнозагатовак. Работа ў калгасе арганізавана дрэнна. З 40 працаздольных жанчын на апрацоўку ільну кожны дзень выходзіць не больш 8—9 жанчын. Праўленне калгаса не пераключыла ўсю рабочую сілу на апрацоўку ільну.

Нормамі выпрацоўкі ніхто ў калгасе не цікавіцца. Вопыт работы лепшых калгасніц Чарняўскай Парасні, Бельскай Вольні і Каланды Надзі не перадаецца іншым калгасніцам. У калгасе імя Першага мая 8 жанчын за дзень натрапваюць 45—48 кілаграмаў, у той час, як гэту норму ўдарніцы вытрапваюць утраіх.

Не арганізавана ў калгасе барацьба са стратамі. Тут лён псуюць на кожным кроку. У памяшканні, дзе апрацоўваюць лён, абцяжкі і кудзеля топчуцца нагамі, многа доўгага ільновалакна ідзе ў кудзелю. Пры адвозе трасты на завод яе возчык губляе па дарозе.

Па-шкодніцку аднесліся ў калгасе да канаплі. Яна больш тыдня стаіць каля мачыльнай ямы і прымёрзла да зямлі. Старшыня калгаса т. Курыленка з гэтымі агіднымі фактамі змірыўся. Маўчаць аб іх і ў раёне.

ЗАТРЫМЛІВАЮЦЬ ЗДАЧУ ІЛЬНУ І ПЯНЬКІ

У калгасе імя Убарэвіча, Нясяцкага сельсовета, Клічаўскага раёна, злачынна адносяцца да выканання плана здачы дзяржаве ільну і пянькі. У калгасе ў гэтым годзе добра ўрадзілі каноплі. Каноплі выцерабілі, прывезлі з поля і раскідалі па гумнах неабмалочанымі. Так і ляжаць яны па сённяшні дзень. Частка канапель пагніла.

План здачы ільновалакна выканан калгасам усяго на 60 проц. Астатнюю частку ільну праўленне не думае здаваць. Апрацоўку ільну спынілі.

Сабатажнікаў ільнозагатовак неабходна прыцягнуць да адказнасці.

ЦІШКАВЕЦ.

ШТО ВЫЯВІЛА НАША РЭВІЗІЙНАЯ КАМІСІЯ

Я працую ў калгасе імя 10-годдзя БССР, Рэчыцкага раёна, загадчыцай дзіцячага сада. Агульны сход калгаса выбраў мяне ў рэвізійную камісію. Я стараюся апраўдаць вялікае давер'е, якое аказалі мне калгаснікі.

Набліжаецца канец сельскагаспадарчага года, і вось мы рашылі праверыць работу праўлення калгаса. Праравізавалі дэталёва ўсе матэрыяльныя і фінансавыя сродкі.

Пры праверцы выявілася, што старшыня калгаса Эскін растраціў 1205 руб. і прысвоіў калгасны поўшубак і валёнкі. Амаль усе члены праўлення маюць запазычанасць па 800—1000 руб. У кладовай мы знайшлі 5 тон лішняга хлеба, які кладаўшчык назбіраў шляхам абважвання калгаснікаў.

Выявілася яшчэ адна «дробязь». Старшыня сельсовета т. Чарняўскі часта прыязджае ў калгас і бярэ без грошай муку, авёс, ячмень і іншыя прадукты. За ім лічыцца запазычанасць за некалькі год.

Аб рэзультатах праверкі рэвізійная камісія далажыла агульнаму сходу калгаснікаў. Сход зацвердзіў акт праверкі. Гэты акт мы накіравалі пракуратуры. Зараз старшыня сельсовета і члены праўлення помсцяць мне і на кожным кроку імкнуцца кампраметаваць. У такой абстаноўцы мне цяжка працаваць і выконваць свае абавязкі.

Марыя ГРАБЕННІКАВА.

РАСКРАДАЛЬНІКІ З БЯРЭЗІНСКАГА МАСЛАПРОМА І ІХ ПАТУРАЛЬНІКІ

У мястэчку Бярэзіна ёсць аддзяленне Маслапрома. На чале аддзялення знаходзіцца дырэктар. Ёсць і бухгалтэрыя, якая вядзе ўлік прыходаў і выдаткаў. Усё чын чынам. Ёсць толькі адно маленькае «але»... З некаторага часу асобныя супрацоўнікі аддзялення Маслапрома, захапіўшыся сваёй «дзейнасцю», перасталі адрозніваць, дзе дзяржаўнае дабро, а дзе сваё. Карацей кажучы, у апарат Маслапрома прабралася група людзей, якая сістэматычна і беспакарана раскрадае і разбазарвае дзяржаўную маёмасць.

Да 1935 года на складзе Маслапрома працаваў грамадзянін Сцепанькоў. На працягу доўгага часу ён раскрадаў розныя тавары і прадукты. Калі выявілі нястачу тавараў на 1.127 руб., Сцепанькова звольнілі з работы, але да крымінальнай адказнасці не прыцягнулі і растрачаную маёмасць не спагналі.

Па яго-ж шляху пайшоў і другі работнік склада грамадзянін Шварцберг. Рознымі махінацыямі ён прысвоіў сабе на 922 руб. прадуктаў.

За статыстыкам Каравым лічыцца «запазычанасць» у 625 руб. Вялікая «запазычанасць» ёсць і за іншымі супрацоўнікамі.

Дырэктар сялібскага завода за кошт канторы Маслапрома адкармлівае свіней, утрыманне якіх абышлося дзяржаве больш чым у 1.000 руб.

У той-жа час рабочым затрымліваюць зарплату па месяцу і больш. Ёсць нямала фактаў аблічвання рабочых. Так, работніцу сялібскага маслазавода Прашкіну нядаўна аблічылі на 14 руб. Злўшчыцы Патурэмскай замест 156 руб. выдалі 99 руб. Гэта не адзінкавыя выпадкі.

Сродкі, якія паступаюць з Дзяржбанка для малакоздатчыкаў, часта выкарыстоўваюцца не па прызначэнню, а для выдачы розных авансаў і іншых мэт. З 1 студзеня па 1 кастрычніка незаконным чынам выдаткавана 16.300 руб.

Дырэктар аддзялення Маслапрома Лашкевіч даў волю злачынцам, якія распараджаюцца дзяржаўнымі сродкамі, як сваімі, бо і ў яго, як кажуць, «рыльца ў пушку». Шляхам прадстаўлення ілжывых дакументаў і перапавялічаных справаздач Лашкевіч прысвоіў сабе каля 2.000 руб. На бярэзінскім маслазаводзе Лашкевіч сістэматычна адкармлівае свіней за кошт дзяржаўных сродкаў.

Ён вялікі майстар не толькі па разбазарванню дзяржаўных сродкаў, але і па складанню фіктыўных справаздач аб выкананні промфінплана. На 1 лістапада план па маслазаводах быў выканан на 90,3 проц., а па статыстыцы раймаслапрома план на тое-ж чысло выканан на 99,8 проц. Пры складанні зводкі на першую дэкаду сакавіка (стаханаўская дэкада) Лашкевіч аддаў распараджэнне статыстыку Караваму дадаць адзін процант, або 156 цэнтнераў малака. Гэтыя ілжывыя справаздачы аб выкананні промфінплана прысылаліся трэсту Маслапрома ў Менск.

Ёсць у Бярэзіне і пракурор тав. Круткові́ч, які павінен стаяць на варце дзяржаўных інтарэсаў. Вось што адказаў гэты, з дазволу сказаць, пракурор на пісьмо рэдакцыі з просьбай праверыць сігналы рабочых аб злоўжываннях у канторы Маслапрома:

«На ваша пісьмо пракуратура Бярэзінскага раёна паведамляе, што грошы за праданыя свінні загадчыкам Маслапрома Лашкевічам запрыходаваны ў бухгалтэрыі канторы. Астатнія факты, указаныя ў пісьме, пры праверцы не пацвердзіліся».

Сляпец Крутковіч абмежаваўся толькі бюракратычнай габінетнай праверкай. Ён не палічыў патрэбным выехаць на маслазаводы, пагаварыць з рабочымі. Сваёй бяздзейнасцю Крутковіч патурае варожым элементам раскрадаць дзяржаўнае дабро і развальваць работу Маслапрома.

ДРЫКЕР.

У калгасе імя Леніна, Шклоўскага раёна арганізавана вывучэнне даклада таварыша Сталіна і новай Сталінскай Канстытуцыі. НА ЗДЫМКУ: старшыня Рыжкоўскага сельсовета, дэлегат XII З'езда Советаў БССР тав. Пяўлючэнка Марыя чытае калгаснікам, працуючым на малочна-таварнай ферме, тэкст новай Сталінскай Канстытуцыі. Фото Лупейкі.

НА НАРАДЗЕ ЗАГАДЧЫКАЎ ПАРТГАБІНЕТАЎ

15—17 снежня пры аддзеле культурнай прапаганды і агітацыі ЦК КП(б)Б была праведзена нарада загадчыкаў раённых і фабрычна-заводскіх партыйных габінетаў. З дакладам аб рабоце Надзвычайнага VIII Усесаюзнага З'езда Советаў выступіў упаўнаважаны Камісіі партыйнага кантролю пры ЦК ВКП(б) па БССР тав. Шуцін. Астатні час работы нарада занялася пытаннем палепшання работы партыйных габінетаў у сувязі з вывучэннем і ажыццяўленнем Сталінскай Канстытуцыі.

Былі заслуханы даклады аб практычнай рабоце партыйных габінетаў Чырвонаслабодскага, Старадарожскага, Чэрыкаўскага, Рэчыцкага раёнаў і партгабінетаў бабруйскага лесакамбіната, віцебскай фабрыкі імя Кагановіча і партгабінета Жлобінскага чыгуначнага вузла.

Нарада паказала, што большасць партыйных габінетаў яшчэ не стала цэнтрам [illegible] прапагандыстаў, агітатараў і асобных камуністаў [illegible] (Гарадок, Нароўля, [illegible], Магілёў і інш.) не створаны ўмовы для [illegible] прапагандыстаў і агітатараў. Ёсць факты, калі партыйныя габінеты [illegible].

Гэтыя факты, безумоўна, з'яўляюцца рэзультатам таго, што аб партгабінетах мала клапоцяцца партыйныя камітэты. І горш за ўсё тое, што самі загадчыкі габінетамі часта абыякава адносяцца да такога становішча.

Работа партыйнага габінета павінна быць арганізавана так, каб прапагандыст, агітатар знайшоў-бы адказ і адпаведныя наглядныя дапаможнікі да кожнай тэмы і на ўсе ўзнікаючыя пытанні. А ці можа служыць памочнікам прапагандысту і агітатару такі партыйны габінет, як у Дубровенскім раёне, у якім замест наглядных дапаможнікаў да вывучэння новай Канстытуцыі і іншых тэм заняткаў гурткоў і школ можна ўбачыць старыя плакаты і лозунгі перыяда 1930 года накшталт такіх «Кто куда, а я в сберкассу» і яму падобных.

Зразумела, такія партыйныя габінеты не могуць прыцягнуць да сябе прапагандыстаў і агітатараў, іх роля ў палепшанні якасці партыйнай прапаганды і агітацыі нікчэмна. Такое становішча часцей за ўсё бывае ў такіх партгабінетах, дзе загадчыкі займаюцца ўсім чым хочаце, толькі не асноўнай сваёй работай.

З вялікай увагай нарада выслухала даклады тав. Бурдзінскай—загадчыцы партыйнага габінета Чырвонаслабодскага раёна і тав. [illegible] — Старадарожскага раёна, якія расказалі аб станоўчым вопыце сваёй работы.

Гэтыя партыйныя габінеты ўсю сваю работу пабудавалі на арганізацыі дапамогі прапагандыстам, слухачам і агітатарам. [illegible] марксісцка-ленінскую, так і мастацкую, адпаведны ілюстрацыйны матэрыял з газет, фактычны матэрыял з жыцця раёна і інш.

Пры партыйным габінеце працуе пяць кансультантаў, зацверджаных райкомам партыі. Прапагандысты сістэматычна атрымліваюць кансультацыі як групавыя, так і індывідуальныя. Перад тым, як правесці групавую кансультацыю, партгабінет збірае пытанні, якія цікавяць групу прапагандыстаў.

Прапагандыст рыхтуецца да заняткаў у партыйным габінеце і тут-жа атрымлівае неабходную дапамогу. Апрача асноўнай вучобы прапагандыстаў, у партгабінеце арганізоўваецца рад лекцый па мастацкай літаратуры і інш.

Нядрэнна арганізавана работа з прапагандыстамі і ў партгабінеце Жлобінскага чыгуначнага вузла.

Выступаўшыя загадчыкі партгабінетаў гаварылі аб недахопах работы і асобных станоўчых фактах. Нарада намеціла рад канкрэтных мерапрыемстваў па паляпшэнню работы партыйных габінетаў.

Ц. ФРЫД.

СЦЭНАРЫЙ ФІЛЬМА „ШЧОРС“

Рэжысер-ордэнаносец А. П. Даўжэнка скончыў сцэнарый новага фільма «ШЧОРС». Фільм выконваецца па асабістаму заданню таварыша Сталіна. Здымае яго Кіеўская студыя Украінфільма. Карціна павінна быць гатова да 20-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі.

У сцэнарыі «ШЧОРС» паказаны хвалюючыя баявыя эпізоды з гісторыі грамадзянскай вайны на Украіне.

Слаўны сын украінскага народу—Нікалай Шчорс з асобных партызанскіх сялянскіх атрадаў, паўстаўшых супроць гнёту германскай акупацыі, стварыў, выхаваў рэгулярныя палкі Чырвонай Арміі, якія вялі барацьбу з драпежніцкімі германскімі акупантамі. Пад сцягі Чырвонай Арміі ў слаўны Багунскі полк збіраліся тысячы працоўных Украіны. Немцы ўшлі з Украіны. Пачаўся новы этап вялікай барацьбы за свабоду—супроць Гетмана, супроць Петлюры.

З сапраўдным пафасам, з мяккім тонкім юмарам малюе Даўжэнка тыя незабыўныя дні. У сцэнарыі адлюстроўваецца таксама барацьба Шчорса супроць пагубных планаў Троцкага, супроць трацкісцкага ваеннага камандавання, барацьба за магутнасць Чырвонай Арміі.

Сцэнарый канчаецца паказам апошняй атакі байцоў, у часе якой гіне Шчорс—легендарны герой, любімы баявы камандзір.

ЯК НЕЛЬГА ВЫВУЧАЦЬ КАНСТЫТУЦЫЮ

Заняткі групы «А» вячэрняй соўпартшколы фабрыкі «КІМ» пачаліся ў вызначаны час — 3 гадзіны 30 мінут. Мэта заняткаў — вывучэнне Сталінскай Канстытуцыі. Прапагандыст групы тав. Шапіра прапануе слухачу Кацу прачытаць першы артыкул першага раздзела асноўнага закона. Тав. Кац чытае.

Пачынаецца абмеркаванне першага раздзелу. Гутарка заходзіць аб класавым складзе нашага грамадства. Тав. Шапіра задае пытанне аб асаблівасцях рабочага класа і класа сялян СССР у адрозненне ад пролетарыята і сялян у капіталістычных краінах. Слухач адказвае: — рабочыя і сяляне ў нашай краіне нікога не эксплаатуюць. Адказ, які па сутнасці амаль не тлумачыць заданае пытанне. Больш таго, з гэтага адказу можна зрабіць вывад, што селянін-бядняк або маламоцны серадняк у капіталістычных краінах абавязкова займаецца эксплаатацыяй чужой працы.

Выкладчык павінен быў растлумачыць слухачам памылковасць адказу. А для гэтага трэба было звярнуцца да той часткі даклада таварыша Сталіна, дзе ён гаворыць аб зменах класавай структуры нашага грамадства. Але тав. Шапіра гэта важнае пытанне прапусціў міма вушэй і не даў абсалютна ніякага адказу.

Вялікая блытаніна ўнесена таксама ў пытанне аб сялянстве, калі гутарка зайшла аб папраўках да праекта Канстытуцыі — замяніць слова селянін словам калгаснік, або словамі — працоўныя сацыялістычнага земляробства. Тав. Шапіра не змог толкова растлумачыць слухачам розніцу паміж сучасным грамадствам і будучым, калі класы будуць канчаткова ліквідаваны і ўсе як рабочыя, так і сяляне ператворацца ў тружанікаў адзінага комуністычнага грамадства.

Пры разборы гэтага-ж пытання аб сялянстве адзін слухач правільна адказвае, што дробнатаварная гаспадарка параджае капіталізм. Ён мае на ўвазе раздробленую сялянскую гаспадарку ў капіталістычных краінах, а тав. Шапіра робіць мудрую папраўку: не абавязкова.

Загаварылі аб інтэлігенцыі. Тав. Шапіра пытае: што з сябе прадстаўляе інтэлігенцыя, як такавая, наогул? Адзін з слухачоў адказвае: інтэлігенцыя—гэта людзі, якія маюць асвету. Не звярнуўшы ўвагу на гэты адказ, тав. Шапіра «тлумачыць»: — інтэлігенцыя—гэта ёсць міжкласавая сацыяльная групоўка.

Артыкул 5 першага раздзела, а іменна адрозненне форм дзяржаўнай уласнасці ад форм кааперацыйна-калгаснай уласнасці таксама слухачам як след не растлумачваецца. Грубыя прыклады (варштат, легкавая машына) прыводзіліся ў парадку тлумачэння той часткі 9 артыкула, дзе гаворыцца аб дробна-прыватнай уласнасці аднаасобных сялян і саматужнікаў, абаснованай на асабістай працы і выключаючай эксплаатацыю чужой працы.

Мімаходам закрануўшы рад артыкулаў з першага раздзелу (6, 7, 8, 10, 11 і 12) тав. Шапіра быстра пераходзіць да наступнага раздзелу і заканчвае першы дзень заняткаў 13 артыкулам 2 раздзелу Канстытуцыі.

Мы можам прывесці яшчэ рад характэрных прыкладаў няправільных адказаў прапагандыста т. Шапіра сваім слухачам. Але і гэтых фактаў дастаткова для таго, каб зрабіць вывад, што так вывучаць Канстытуцыю нельга. Тав. Шапіра прышоў на заняткі непадрыхтаваным. Памылка яго заключаецца і ў тым, што, узяўшы даволі добры метад вывучэння Канстытуцыі (увязванне артыкулаў Канстытуцыі з дакладам таварыша Сталіна, які выдатна паясняе ўсе артыкулы), ён практычна ні разу не вярнуўся да слоў таварыша Сталіна, а плёў бязглуздзіцу з сваёй галавы. У выніку слухачы, якія прышлі на заняткі з мэтай глыбокага і ўсебаковага вывучэння Канстытуцыі, пайшлі з заняткаў з няправільным разуменнем асноўных пытанняў, закранутых у першым раздзеле Канстытуцыі.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

ЖОНКА КАМАНДЗІРА ПАЛКА

Прыпамінаецца адзін з многіх ліпеньскіх дзён. Сонца пачынала хавацца за высокія сосны, што акружаюць палкавы стадыён. Сюды дружна і весела збіраліся сем'і начскладу на заняткі гурткоў: фізкультурнага, стралковага, валейбольнага і інш. Тав. Казлова ішла разам з імі. З гонарам закінуўшы вінтоўку за плечы, яна была задаволена гэтым уздымам работы. Па дарозе ў цір сустрэла сакратара партыйнага бюро, спяшалася з радасцю расказаць, што ўчора, пазаўчора прышлі на заняткі стралковага гуртка такія, якія ніколі аб гэтым не думалі, не хацелі думаць.

Няма такога віду масавай работы, дзе-б тав. Казлова не з'явілася першым памочнікам жаноргу і партыйнаму бюро.

У палку наступалі «гарачыя дні» — падрыхтоўка да адказнейшага моманту лагернай вучобы — асенніх манеўраў. Адчуваючы вялікую адказнасць байцоў і камандзіраў часці, а ў тым ліку і сваю, жонкі камандзіраў хутка вызначаюць свае месцы работы. Тав. Казлова з'явілася першым ініцыятарам у пашыўцы каўняроў, пачынцы бялізны, падгонцы абмундзіравання і загатоўцы сігнальных сцяжкоў.

Полк вярнуўся з манеўраў. На кватэру да тав. Казловай прышлі актывісты і сталі разам раіцца як лепш сустрэць сваіх герояў — выдатнікаў манеўраў.

Сустрэча была арганізавана на славу. На сабраныя грошы купілі байцам падарункі — дзесяткі брытваў, туалетных прылад, арыгінальных партсігараў, папярос і іншых рэчаў. Усе гэтыя скромныя, але, па сутнасці, дарагія падарункі былі разданы 102 выдатнікам манеўраў БВА на першым ітогавым вечары. Многія нашы байцы клапатліва хаваюць гэтыя падарункі — адзнаку клопатаў баявых падруг камандзіраў.

Так Казлова сваёй актыўнай работай заваявала па-праву вялікі аўтарытэт і павагу сярод жонак камандзіраў, а таксама сярод усіх байцоў палка. Анна Ільінічна Казлова здала поўнасцю нормы на значкі: «Варашылаўскі стралок» першай і другой ступені, «ПВХО». Яна ўдзельнічае ў чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці, штодзенна працуе над павышэннем сваіх палітычных ведаў.

Аб сваёй мінулай рабоце Анна Ільінічна расказвае коратка і скромна: «У якой-бы часці муж ні працаваў, — гаворыць яна,—я ўсюды дапамагала яму ў рабоце. Ад жыцця ніколі не адставала. Калі муж скончыў Ваенную Акадэмію імя Фрунзе на «выдатна», для мяне гэта было вялікай радасцю. Тут мелася часць і маёй дапамогі. Я яму часта дапамагала, бо мела тады закончаную сярэднюю асвету. Заўсёды прымаю актыўны ўдзел у грамадскай рабоце. Была членам Ленінградскага горсовета XII склікання.

***

Анна Ільінічна Казлова—дэлегат усеармейскай нарады жонак каманднага і начальніцкага складу РСЧА. Яна мае аб чым расказаць, падзяліцца добрым вопытам работы, якую праводзяць жонкі камандзіраў №-скага палка, умацоўваючы з дня ў дзень магутнасць нашай доблеснай Чырвонай Арміі.

Ф. КІСЯЛЁЎ.

РАСЦЕ ПОПЫТ НА ПАРТЫЙНЫ ДРУК

На фабрыках, заводах, у МТС, калгасах, жактах і т. д. у першую дэкаду снежня шырока разгарнулася навагодняя падпісная кампанія на журналы і газеты. Гарадская і вясковая інтэлігенцыя, настаўнікі, інжынеры, служачыя, рабочыя, работніцы і хатнія гаспадыні прад'яўляюць вялікі попыт на партыйны друк.

Асабліва павялічыўся попыт падпісчыкаў на партыйныя журналы выдавецтва ЦК ВКП(б) «Правда», а таксама і рэспубліканскія выданні.

За першую дзесяцідзёнку снежня распаўсюджана журнала «Большевик» 4 тыс. экземпляраў, «Партийное строительство» — 3 тыс., «Спутник агитатора» — 3.500 экз., «Работница»—3.100 экземпляраў і т. д. Падпіска на «Звязду» толькі па 72 раёнах ужо на 15 снежня дасягнула 21.867 экз., на «Большэвік Беларусі» —2.196 экз. На журнал «Работніца і калгасніца» падпіска на 10 снежня складала 1.876 экз., а на 15 снежня — 2.200 экз.

Характэрна адзначыць, што Аршанскі, Узддзенскі, Расонскі і рад іншых раёнаў Беларусі ўжо перавыканалі тыраж партжурналаў гэтага года.

Вялікі рост чытачоў і грамадскага актыва распаўсюджвальнікаў друку з'яўляецца прамым выражэннем любві і адданасці беспартыйных працоўных мас нашай партыі.

Асабліва паказальнай з'яўляецца работа грамадскага актыва пастоў друку пры жактах горада Менска, заняўшых у 1936 годзе першае месца ў СССР па распаўсюджанню друку ў жактах.

У жактах Менска арганізавана звыш 50 брыгад, якія распаўсюджваюць друк сярод хатніх гаспадынь і жыхароў жактаў. 29 жакт за першую дзесяцідзёнку снежня распаўсюдзіў у сваім жакце партыйнага друку на суму 825 руб., завербаваўшы звыш 200 індывідуальных падпісчыкаў. Тав. Целеш — грамадская работніца 11 жакта — адна распаўсюдзіла ў жакце партыйнага друку на суму 480 руб. і т. д. У 8, 17, 25, 27 і інш. жактах грамадскі актыў пастоў друку літаральна змагаецца за кожнага падпісчыка, стварыўшы ў жактах цэлую армію падпісчыкаў і чытачоў партыйнага і юнацкага друку.

ФЁДАРАЎ.

ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ АДНАГО ЗАВОДА

Заводскі камітэт менскага варштатабудаўнічага завода імя Варашылава, рыхтуючыся да справаздачы перад членамі свайго калектыва, сабраў цікавы матэрыял аб твары заводскай інтэлігенцыі і росце культурнага ўзроўню рабочых.

На заводзе за гады савецкай улады вырасла новая інтэлігенцыя, якая выйшла з радоў рабочых і вырашчана на гэтым-жа прадпрыемстве. На ім налічваецца зараз 40 інжынераў, 32 тэхнікі і 22 майстры. Усе інжынерна-тэхнічныя работнікі вучыліся і атрымалі сваю асвету ў совецкіх інстытутах і тэхнікумах. Дырэктар завода — інжынер Лісоўскі — былы кацельшчык, вырасшы на гэтым-жа заводзе і тут напісаўшы сваю дыпломную работу. Тэхнічны дырэктар — інжынер Айзман — у мінулым слесар. Былы вучань слесар Гінзбург цяпер інжынер, фармоўшчык Ермалкевіч стаў тэхнікам і т. д. З завода вышла 18 партыйных і прафесіянальных работнікаў, адзін нарком, некалькі ўрачоў.

У бягучым годзе звыш 10 рабочых залічаны студэнтамі політэхнічных і іншых інстытутаў. Працуючы на вытворчасці, стаханаўцы не ўпускаюць шырокіх магчымасцей, прадастаўленых совецкай дзяржавай для павышэння свайго культурна-тэхнічнага ўзроўню і атрымання сярэдняй і вышэйшай асветы. На заводзе няма ні аднаго непісьменнага. Пасля работы значная частка калектыва садзіцца за парты. 106 маладых рабочых цяпер займаюцца ў вячэрніх школах павышанага тыпу, у розных тэхнікумах і інстытутах без адрыву ад вытворчасці. 37 стаханаўцаў наведваюць курсы майстроў соцыялістычнай працы, 35 чалавек навучаюцца на стаханаўскіх курсах, 24 чал. слухаюць лекцыі ў стаханаўскім універсітэце. Апрача таго, 160 рабочых, галоўным чынам нядаўна паступіўшых на завод, ахоплены тэхвучобай.

У бягучым годзе 8 варашылаўцаў закончылі школу пілотаў і 30 — школу планерыстаў без адрыву ад вытворчасці.

АРКТЫКА Ў 1937 ГОДЗЕ

У «Правде» 19 снежня надрукавана гутарка з начальнікам Галоўнага кіраўніцтва Паўночнага морскага шляху акадэмікам О. Ю. Шмідтам.

— Сталінская ідэя Паўночнага морскага шляху, — сказаў О. Ю. Шмідт, — праведзена ў жыццё. У гэтым годзе мы маглі ўжо рапартаваць партыі і ўраду аб тым, што Паўночны морскі шлях у асноўным асвоен. Скразным рэйсам праз увесь Ледавіты акіян прайшлі ў гэтым годзе 14 суднаў.

Галоўнаму кіраўніцтву Паўночнага морскага шляху даручаны клопаты аб раёнах, размешчаных паўночней 62 паралелі. Гэта каля $^1/_4$ усёй тэрыторыі Совецкага Саюза. Апрача значнага рускага насельніцтва, на гэтай тэрыторыі жыве шмат паўночных народаў: якуты, ненцы, эвенкі і інш. Совецкая ўлада праяўляе выключныя клопаты аб гэтых народах. Для іх створана пісьменнасць і адкрыты школы з навучаннем на роднай мове. У школах зараз навучаецца звыш 50 проц. дзяцей мясцовага насельніцтва.

Кожная школа, культурная база і нават пушная факторыя і палярная станцыя Галоўнага кіраўніцтва Паўночнага морскага шляху з'яўляюцца цэнтрамі культурнай дапамогі карэннаму насельніцтву. Паступова змяняецца быт паўночных народаў. Насельніцтва прывыкае да лазні, мыцця бялізны і зубной шчоткі.

Планы пушных загатовак перавыконваюцца з года ў год.

Дзякуючы гэтаму растуць даходы насельніцтва ад галоўнай крыніцы яго існавання — палявання. Рост даходаў мясцовага насельніцтва дазваляе шырока разгарнуць совецкі гандаль. На Поўначы прад'яўляецца велізарны попыт не толькі на харчовыя і прамысловыя, але і на культурныя тавары. У гэтым годзе на Поўначы прадана 600 патэфонаў, музычных інструментаў на 600 тысяч рублёў, спартыўных прыладаў на 400 тысяч рублёў і літаратуры на 350 тысяч рублёў. Нядаўна ўвесь гандаль на Поўначы перайшоў да Галоўнага кіраўніцтва Паўночнага морскага шляху.

— Правільна разгарнуўшы гандаль, — гаворыць О. Ю. Шмідт, — мы зможам дабіцца хуткага паляпшэння бытавых умоў народаў Поўначы.

Калі морскія перавозкі па Ледавітаму акіяну складалі ў 1933 годзе 120 тысяч тон, то ў гэтым годзе яны складаюць 276 тысяч тон. Гэтыя лічбы гавораць аб значным развіцці тавараабароту і індустрыяльных прадпрыемстваў на крайняй Поўначы.

АГЕНТУРА ГЕСТАПО ЗА ГРАНІЦАЙ

Нямецкі антыфашысцкі пісьменнік Георг Борн, вядомы чытачам па сваёй кнізе «Запіскі штурмавіка», напісаў новую кнігу «Адзіны і Гестапо». У перакладзе з нямецкай мовы кніга выпушчана выдавецтвам «Советский писатель».

«Правда» 19 снежня змясціла артыкул А. Леонцьева «Агентура Гестапо за граніцай», прысвечаны разгляду гэтай кнігі.

— Кніга Г. Борна, — піша т. Леонцьеў,—чытаецца з неаслабнай увагай. Яна вельмі праўдзіва і ярка паказвае метады работы фашысцкай ахранкі. Злачынствы Гестапо і яе агентаў як унутры Германіі, так і за яе межамі, прымушаюць памеркнуць самыя страшэнныя вымыслы аўтараў крымінальных раманаў.

Цэнтральныя эпізоды кнігі Борна — гэта два вядомых акты агентаў Гестапо — забойства інжынера Рудольфа Форміса ў Чэхаславакіі і скраданне антыфашысцкага германскага журналіста Бертольда Якоба з Швейцарыі.

Поўная ідэйная пустата, распуста, садызм, хладнакроўнае зверства — вось характэрныя рысы адкідаў роду чалавечага, якія вырашаюць брудныя, крывавыя, цёмныя справы фашысцкай ахранкі.

Слежка, маскіроўка, шпіянаж, правакацыі, тэрор — вось прыёмы, якімі карыстаюцца агенты Гестапо. Вобразы дзеячоў Гестапо, намаляваныя ў кнізе Борна, — вельмі нагадваюць гнусныя постаці трацкісцка-зіноўеўскіх агентаў фашысцкай ахранкі.

КІНО

„ЗАКЛЮЧЕННЫЕ“

(НОВЫ ФІЛЬМ, ВЫТВОРЧАСЦІ «МОСФІЛЬМ»)

Фільм «Заключенные» (рэжысер Е. Чарвякоў, сцэнарыст Н. Пагодзін) паказвае той участак працы, дзе бальшэвікі стваралі сваю сацыяльную педагогіку, пры дапамозе якой яны звяртаюць да жыцця тысячы згубленых для грамадства людзей і ствараюць гордасць краіны — Беламорканал.

Работа цяжкая і звязана з вялікімі ўнутранымі і знешнімі перашкодамі. Вялікая дастойнасць карціны і заключаецца ў тым, што яна раскрывае перад глядачом гэтыя цяжкасці. Самая вялікая цяжкасць была ў людзях. Вось два вялікіх спецыялісты — інжынеры-шкоднікі Боткін і Садоўскі. Яны і на Беламорканале працягвалі сваю шкодніцкую дзейнасць, усямерна сабатуючы распараджэнні начальніка будаўнічага ўчастка Громава. Вось два важакі — рэцыдывіст Косця-капітан і яго сяброўка па налётах Сонька ўзначалілі забастоўку двух баракаў, агітавалі не выходзіць на работу. П'яным, блатным разгулам, арыстакратычнай пагардай да працы адказалі яны на прапанову выйсці на працу. Становішча на будаўнічым участку Громава быццам бязвыхаднае. Але чэкісты не адступалі і не апускалі рук.

Настойліва і тактычна, усяляючы думку аб сумленнай працы і перспектывах будаўніцтва, Громаў разбудзіў творчую ініцыятыву інжынера Боткіна. Боткін захапіўся праектам пабудовы на канале вялікага шлюза і стварыў выдатны па свайму замыслу праект. Праект прынят і адобран. Боткін загараецца жаданнем ажыццявіць свой праект і пачынае будаваць шлюз, звязаўшы такім чынам сваё жыццё з лёсам канала.

Складаней было з Сонькай і Косцяй-капітанам. Сам начальнік лагера праседжваў з Сонькай па некалькі гадзін, шукаючы ў яе скалечаным сэрцы хоць рэшткі чалавечых пачуццяў. Страшэнна гучаць яе словы аб забойствах, якія яна вымаўляе звычайным роўнадушным тонам. Тым не менш, дзесьці ў глыбіні яе сэрца хаваўся жаль аб трагічна загінуўшым бацьку, цяплоўся сум аб пакінутым дзіцяці.

Суровы чэкіст ускрыў і сагрэў гэтыя пачуцці, прымусіў Соньку падумаць аб вольным і радасным жыцці, поўным дабра чалавечага шчасця.

Упартасць Косці-капітана была зламана давер'ем. Яму даручылі людзей, машыны і адказнейшае заданне па дастаўцы лесу. Давер'е для Косці было тым, на што ён менш за ўсё спадзяваўся ў сваім жыцці. І вось тут, у «ссылцы», яму даручаюць вялікую справу, кантралююць яго. Так прабіраючыся тысячнымі шляхамі да сэрцаў і дум, да пачуццяў скалечаных жыццём людзей, чэкісты вылечваюць іх і далучаюць да радасці творчай працы.

Фільм «Заключенные» добра ілюструе сабою выхаваўчую працоўную палітыку савецкай дзяржавы. Тут прымусы і запаўненні, суровасць і ўзнагароды. Гэтыя асаблівасці аўтар і пастаноўшчык добра перадалі ў створаных імі вобразах. У невялікіх эпізодах заслужаны артыст Чабан стварыў выдатны вобраз валявога, выпрабаванага, суровага, але з вялікім чалавечым сэрцам начальніка лагера. Начальнік будаўнічага ўчастка Громаў (заслужаны артыст Добранраваў) менш яркі, але ў яго адчуваецца вялікая сіла ўздзейнічання на навакольных людзей. Бадай лепш за ўсіх атрымаўся вобраз Сонькі (артыстка Янукова). Моцныя ўспышкі, вострыя рэакцыі, няўхільныя запаўненні ў сваёй праўдзе і пералом гэтага запаўнення паданы артысткай надзвычайна пераканаўча і ўмела. Косця-капітан (заслужаны артыст Астангаў) атрымаўся крыху істэрычным і аднастайным.

Але ўсё гэта не зніжае глыбокай сілы ўражання і пераканання. Глядач прагледзіць фільм з вялікай цікавасцю, наглядна ўпэўніваючыся ў велічы спраў сталінскай эпохі.

К. ГУБАРЭВІЧ.

ГЛЯДАЧ АБ ФІЛЬМЕ

НАДОЎГА ЗАСТАНЕЦЦА Ў ПАМЯЦІ

Пасля прагляду фільма «Заключенные» перада мною, маладым грамадзянінам нашай радзімы, яскрава паўстаюць і вырысоўваюцца тыя метады, якімі савецкая ўлада перавыхоўвае сотні людзей.

Бандыт Косця, пасля ўпартай работы над ім і розных падыходаў да яго з боку чэкістаў, становіцца лепшым і свядомым работнікам. Моцна і надоўга застаецца ў памяці тое месца, калі партсігар, які ён украў, аддае назад і кажа: «вазьміце апошнюю украдзеную рэч Косцяй-капітанам».

Фільм—выдатнае апавяданне пра выхаванне ў нашай краіне людзей з ганебным мінулым, якія становяцца свядомымі будаўнікамі сацыялістычнага грамадства.

У бліжэйшыя дні я арганізую культпаход моладзі свайго калгаса «Чырвоныя Скарынічы» на прагляд гэтага выдатнага фільма.

БАРЫСЁНАК
настаўнік Скарыніцкай школы.

ВЫДАТНЫ ФІЛЬМ

Мы, група байцоў Чырвонай Арміі, праглядзелі фільм «Заключенные» і можам сказаць, што ён выдатны. Асабліва спадабалася нам праца чэкістаў, якія здолелі перавыхаваць людзей, а здавалася-б, ніколі і нічым іх нельга было перавыхаваць! Вялікі начальнік — цудоўны вобраз выхавальніка і моцнага кіраўніка, які ўладае вялікім талентам і ўменнем, як кажуць, залезці ў душу, ускрыць замыслы і дапамагчы чалавеку, перавыхоўваючыся на працы, ажыццявіць іх. Соня ніколі не думала стаць карысным чалавекам, але пры дапамозе чэкістаў яна змяніла свае рашэнне і ў працы перавыхавалася.

Мы лічым, усе павінны паглядзець гэты фільм, каб пазнаёміцца з вялікай работай, якую праводзіць наша партыя ў галіне перавыхавання людзей, пазнаёміцца з малюнкамі пабудовы Беламорскага канала.

Чырвонаармейцы: ІВАНОЎСКІ, НЕФЕДАЎ, ЦАРОЎ і ТАТЫЛЁЎ.

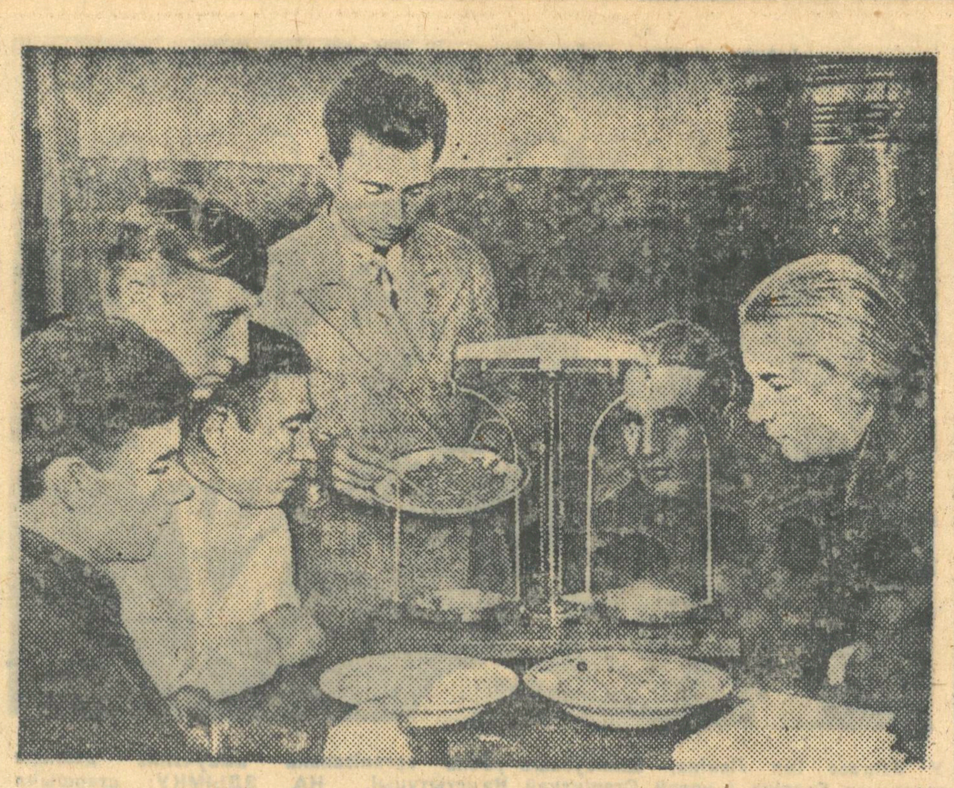

89 лепшых стаханаўцаў соцыялістычных палёў навучаюцца ў барысаўскай раённай калгаснай школе. Школа рыхтуе паляводаў, жывёлаводаў, ветэрынарных фельчароў і рахункаводаў. НА ЗДЫМКУ: практычныя заняткі групы паляводаў. Злева направа: В. І. Крачкоўскі (калгас імя Куйбышэва), Дакура В. С. (калгас «Іскра Ільіча»), Аўхімовіч М. Ф. («Ударнік другой пяцігодкі»), выкладчык агратэхнікі І. К. Лапаткін, Д. Н. Собаль (калгас імя Варашылава) і Н. Ф. Сіліч (калгас «Прыгожы востраў»).

Фото Грына і Лейна (БСФ).

ВАРАШЫЛАЎСКІЯ САНІТАРНА-АБАРОННЫЯ АТРАДЫ

У Асіповіцкім раёне падхоплен пачын комсамолак-казачак Азова-Чорнаморскага края па арганізацыі варашылаўскіх санітарна-абаронных атрадаў. У раёне арганізаваны 44 атрады, у якіх 1081 калгаснік і школьнік.

Гэтымі днямі ў Асіповічах адбылася раённая канферэнцыя 260 калгасных санітарных інспектароў і старшынь бытавых секцый. Удзельнікі канферэнцыі звярнуліся з пісьмом да ўсіх школьнікаў і настаўнікаў БССР, заклікаючы іх арганізаваць варашылаўскія санітарныя атрады для ўзмацнення санітарнай абароны краіны.

«Ні адной школы — без варашылаўскага санітарнага атрада» — пішацца ў пісьме. Канферэнцыя абавязалася арганізаваць да 1 лютага 1937 года варашылаўскія санітарныя атрады ва ўсіх школах Асіповіцкага раёна і заклікала ўсе школы БССР дабіцца таго-ж да дня Чырвонай Арміі.

АБМЕН АБЛІГАЦЫЙ ПА РАЁНАХ БССР

На 15 снежня па раёнах БССР аблігацыі старых пазык абменены на пазыку «Другая пяцігодка» (выпуск чацвертага года) на 75,6 проц. Па першай групе раёнаў, якая пачала абмен 1 лістапада, ужо абменена аблігацый на 85,7 проц., па другой групе — на 41 проц. Менскі і Чашніцкі раёны ўжо закончылі канверсію.

За час абмену аблігацый у раёнах выяўлена і выплачана выйгрышаў на 2.001 тыс. руб. **(БЕЛТА).**

УСЕБЕЛАРУСКІ РЭКОРД У СТРАЛЬБЕ ПА ТАЛЕРКАХ

18 снежня на стэндзе ўсебеларускага стадыёна ў Менску адбыліся спартыўныя паляўнічыя спаборніцтвы ў стральбе па талерках. Чэмпіён БССР і ўсесаюзны рэкардсмен, паляўнічы тав. Барысенка ўстанавіў новы ўсебеларускі рэкорд, разбіўшы 91 талерку са 100. Паляўнічыя тт. Канпер і Анісімаў разбілі па 90 талерак кожны. Стары рэкорд належаў віцебскаму спартсмену-паляўнічаму тав. Паяркову — 67 талерак.

Усе прысутныя на спаборніцтвах таксама прынялі ўдзел у гэтым цікавым спорце. Сродкі, выручаныя ад спаборніцтваў, паступілі ў фонд дапамогі герагічнаму народу рэспубліканскай Іспаніі.

ПЕРАМОГА ВАРАШЫЛАЎЦАЎ НА СТРАЛКОВЫХ СПАБОРНІЦТВАХ

Завод імя Авіяхіма (Масква) выклікаў на завочныя стралковыя спаборніцтвы 8 буйнейшых прадпрыемстваў Саюза, у тым ліку і менскі завод імя Варашылава. Варашылаўцы на працягу поўтара месяца з дня ў дзень рыхтаваліся да спаборніцтваў. У часе заліковых спаборніцтваў каманда завода імя Варашылава заняла першае месца і на 63 ачкі апярэдзіла завод імя Авіяхіма, які заняў другое месца. Гэтымі днямі Цэнтральны совет Асоавіяхіма СССР прыслаў стралковай камандзе завода імя Варашылава грамату за першынства ў спаборніцтвах.

У ГОМЕЛЬСКІМ ГІСТАРЫЧНЫМ МУЗЕІ

Былы палац князя Паскевіча з ачага цемры ператвораны за гады рэвалюцыі ў ачаг соцыялістычнай культуры. У ім знаходзіцца дом партыйнага актыва, курсы прапагандыстаў, філіял Беларускай дзяржаўнай навуковай бібліятэкі і гомельскі дзяржаўны гістарычны музей. Музей карыстаецца вялікай папулярнасцю ў шырокіх працоўных мас. Толькі за 8 месяцаў гэтага года музей наведала 43.518 чалавек.

З вялікай цікавасцю наведвальнікі музея — рабочыя, калгаснікі, чырвонаармейцы, прапагандысты, студэнты і школьнікі знаёмяцца са шматлікімі каштоўнымі экспанатамі, вывучаюць асобныя тэмы і знаёмяцца з мінулым і сучасным нашай краіны.

Вось вядомая карціна «Салтычыха»—лютая памешчыца, якая ўласнаручна на смерць засекла 138 прыгонных сялян. Вось жудасны малюнак кармлення прыгоннай актрысай панскага шчанка сваёй грудзю. У музеі маецца рад матэрыялаў — карцін і дакументаў, якія адлюстроўваюць бяспраўнае, прыгнечанае становішча рабочых і жудасныя ўмовы работы ў эксплаататараў-прадпрыемцаў. Рад іншых матэрыялаў расказваюць аб бесчалавечнай эксплаатацыі і здзеках гарадской буржуазіі, памешчыкаў над працоўнымі.

Наведвальнік заходзіць у трэцюю залу, дзе паказан быт былога гаспадара палаца Паскевіча. Хрусталь, фарфар, агат запаўняюць вялікую залу палаца, сцены якой аддзеланы пад мрамар. Вазы-гіганты з фарфара цалкам пакрыты пазалотай і распісаны мастацкімі карцінамі. Вялікія кандылябры з хрусталя, шматкаштоўныя кандылябры з літага малінавага шкла, высокамастацкія вырабы з пазалотай і шмат іншых каштоўнасцей прыносілі асалоду гэтым паразітам, якія бязлітасна высмоктвалі кроў і мозг з тварца гэтых каштоўнасцей — працоўнага народу.

У другім аддзеле музея знаходзіцца рад экспанатаў і матэрыялаў, якія адлюстроўваюць бяспраўнае і прыгнечанае становішча працоўных мас, паказваючых каланіяльную палітыку рускага царызма і класавую барацьбу, якая бесперапынна праходзіла на тэрыторыі дарэвалюцыйнай Беларусі.

Доўга прастойваюць наведвальнікі ля матэрыялаў, якія ў асноўных рысах адлюстроўваюць слаўны рэвалюцыйны шлях гомельскага пролетарыята, які змагаўся пад сцягам большэвізма, пад кіраўніцтвам свайго Палескага камітэта большэвікоў і яго выдатнага кіраўніка тав. Л. М. Кагановіча. Асаблівую цікавасць наведвальнікаў выклікаюць матэрыялы, якія паказваюць жыццё і дзейнасць тав. Л. М. Кагановіча ў Гомелі ў часе падрыхтоўкі і правядзення Кастрычніцкай рэвалюцыі.

І, нарэшце, у музеі арганізуецца аддзел соцыялістычнага будаўніцтва. Вялікі асветлены макет печы «Фурко» касцюковіцкага механізаванага завода імя Сталіна ўстаноўлен у другім зале гэтага аддзела. Асобна будзе паказан рост соцыялістычнага Гомеля, які з адсталага мяшчанска-гандлярскага горада ператварыўся за гады соцыялістычнага будаўніцтва ў адзін з буйнейшых індустрыяльных і культурных цэнтраў нашай ордэнаноснай БССР.

І. Е. БЕЛЬМАН.

АЛІМПІЯДА КАЛГАСНАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ

СЯННО, 19 снежня. Больш 250 калгаснікаў і калгасніц прынялі ўдзел у сельсавецкай алімпіядзе мастацкай самадзейнасці, якая адбылася ў латыгальскім доме соцкультуры. Выступалі гарманісты, танцоры, спевакі, дэкламатары, куплетысты, дэманструючы радасць калгаснага жыцця. З вялікім майстэрствам выконвалі масавыя народныя спевы гарманісты Шыдлоўскі з калгаса «Чырвоны шлях» і Куляшоў з калгаса «Ленінскі шлях». Рад народных спеваў выканала калгасніца спявачка Сокалава Ксеня. Алімпіяда закончылася масавымі гульнямі і танцамі. 6 лепшых выканаўцаў прымуць удзел у раённай алімпіядзе.

ДОМ ПІОНЕРАЎ У МОЗЫРЫ

МОЗЫР. **(Кар. «Звязды»).** Заканчваецца абсталяванне дома піонераў у Мозыры. У доме абсталёўваецца вялікая зала, бібліятэка-чытальня, пакой мастацкага выхавання дзяцей, пакоі і лабараторыі для гурткоў радыё, фото, канструктарскага і авіямадэльнага. Соўнаркам БССР адпусціў для абсталявання дома 50 тысяч руб.

Р. ФРАЛОЎ.

ДАМЫ АДПАЧЫНКУ ДЛЯ ШКОЛЬНІКАЎ

На час зімовых канікул з 1 па 12 студзеня 1937 года Наркамздраў БССР прадастаўляе для выдатнікаў вучобы і слабых дзяцей 925 пуцёвак у дамы адпачынку (школьнікам Менска 275 пуцёвак, школьнікам Гомеля і Віцебска — па 150 пуцёвак і т. д.). 75 пуцёвак прадастаўляецца для школьнікаў чыгуначных школ.

ТАЯМНІЧЫЯ ЗНАКІ

Не так даўно кіраўскі раённы фінансавы аддзел прыслаў у Чыгірынскі сельсовет нейкія дзікавінныя бланкі. На іх былі густа нанесены кропкі, рыскі, лічбы і ледзь-ледзь прыкметныя літары.

Работнікі сельсовета стараліся што-небудзь зразумець у гэтых вялікіх аркушах паперы. Яны пацелі, сапелі, а таямнічы шыфр не падаваўся разгадцы. Аднак ніякай рамантыкі ў гэтых бланках-рэбусах не заключалася. На запытанне сельсовета, райфа растлумачыла, што гэта — бланкі для складання бюджэта пачатковых школ...

Паспрабуйце здагадацца... Відаць, ратапар, на якім яны друкаваліся, напэўна, зусім не быў змазан фарбай.

Работнікі сельсовета, аднак, абурыліся, а райфа ім адказаў злым анекдотам: «Настаўнікі — людзі пісьменныя, прачытаюць»...

ЗДАРЭННІ

У ноч на 18 снежня на базе Менхарчгандля (вуліца Дзем'яна Беднага, № 5) узнік пажар. Ахраннік базы Ніціеўскі В. А., прышоўшы п'яным на пост, затапіў печку, на якой ляжалі рагожныя мяшкі, і заснуў. Мяшкі загарэліся. Агонь перакінуўся на сцены і столь. Прыбыўшая пажарная каманда пажар ліквідавала. Страт нанесена на суму каля 4 тыс. рублёў. Ніціеўскі арыштован і прыцягваецца да адказнасці.

ДЗЕННІК

— Кансультацыя для прапагандыстаў кандыдацкіх школ і кіраўнікоў гурткоў, праходзячых матэрыял па падручніку Інгулава, адбудзецца 21 снежня ў памяшканні Дома Партактыва, пакой 20.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

ПАДПІСКА НА ВЫДАННІ „ОГИЗ'а“ ПРЫМАЕЦЦА ДА 27 СНЕЖНЯ

АДРАС: МЕНСК, СОВЕЦКАЯ, 73.
ТЭЛЕФОНЫ: 23-769, 23-919

ДА ЎВАГІ ПАКУПНІКОЎ

У мэтах лепшага абслугоўвання пакупнікоў і знішчэння недахопаў у рабоце дырэкцыя магазіна „Галоўмосленхлоппрома“ склікае 21 СНЕЖНЯ ў 8 гадзін вечара ў памяшканні магазіна (Совецкая, 97) КАНФЕРЭНЦЫЮ ПАКУПНІКОЎ СУМЕСНА З ПРАДСТАЎНІКАМІ ГОРУНУТГАНДЛЯ.

Просьба да ўсіх пакупнікоў магазіна прыняць удзел у рабоце канферэнцыі.
ДЫРЭКЦЫЯ.

АБ'ЯДНАНАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА „ИСКУССТВО“

АДКРЫТА ПАДПІСКА НА „ТЕАТРАЛЬНЫЙ СПРАВОЧНИК СССР 1937 года“

Кніга дае даведачныя весткі аб усіх тэатрах і відовішчах СССР, органах кіраўніцтва тэатральна-відовішчнай справай, установах і прадпрыемствах, звязаных з тэатрам і абслугоўваючых тэатральна-відовішчныя прадпрыемствы, а таксама аб усіх асноўных работніках тэатра і мастацтва СССР (іх адрасы).

Даведнік змяшчае асновы тэатральнага заканадаўства (пастановы ўрада, Усесаюзнага камітэта па справах мастацтваў).

Пашыран аддзел перыферыі.

У «Справочнике» даны:
1) партрэты народных артыстаў;
2) партрэты найбольш буйных артыстаў, акцёраў-ордэнаносцаў;
3) партрэты мастацкіх кіраўнікоў тэатраў;
4) здымкі з пастановак буйных тэатраў Масквы, Ленінграда і перыферыі.

КНІГА ВЫХОДЗІЦЬ З ДРУКУ Ў ЛЮТЫМ 1937 ГОДА.

УМОВЫ ПАДПІСКІ:
Кошт «Справочника» — 8 руб.

Пры падпісцы ўносіцца або высылаецца 8 руб. Перасылка і ўпакоўка за кошт падпісчыка.

Падпіску і грошы накіроўвайце па адрасу: Москва, 31, Кузнецкий мост, 21/5, отдел периодических и подписных изданий издательства «Искусство», разліковы рахунак у Маскоўскай абласной канторы Дзяржбанка № 150273. Падпіска таксама прымаецца ўпаўнаважаным выдавецтва «ИСКУССТВО».

ПРЫМАЕЦЦА ПАДПІСКА на 1937 год на выданні выдавецтва ЦК КП(б)Б „ЗВЯЗДА“

„ЗВЯЗДА“
орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: 1 мес. — 2 руб. 50 кап., 3 мес.—7 руб. 50 кап., 6 мес. —15 руб., на 1 год — 30 руб.

„ОРКА“
польская газета, орган ЦК КП(б)Б
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: 1 мес. — 1 руб. 20 кап., 3 мес. — 3 руб. 60 кап., 6 мес. — 7 р. 20 к. На год — 14 р. 40 к.

„РАУДАНАСІС АРТОЯС“
Усебеларуская літоўская газета, выданне ЦК КП(б)Б
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: 1 мес. — 30 кап., 3 мес. — 90 кап., 6 мес. — 1 р. 80 к., на год — 3 руб. 60 кап.

„БОЛЬШЭВІК БЕЛАРУСІ“
палітыка-эканамічны штомесячнік, орган ЦК КП(б)Б
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: 1 мес. — 40 кап., 3 мес. — 1 руб. 20 кап., 6 мес. — 2 руб. 40 к., на год — 4 руб. 80 к.

„РАБОТНІЦА і КАЛГАСНІЦА БЕЛАРУСІ“
2-тыднёвы журнал, выданне ЦК КП(б)Б
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: 1 мес. — 40 кап., 3 мес. — 1 руб. 20 кап., 6 мес. — 2 руб. 40 кап., на год—4 руб. 80 к.

Падпіска прымаецца: канторай выдавецтва «Звязда», Менск, Совецкая, 63, Саюздрукам, усімі паштовымі аддзяленнямі, агенцтвамі і пісьманосцамі.

ВЫДАВЕЦТВА ЦК КП(б)Б «ЗВЯЗДА».

НКВТ СССР СОЮЗТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ

ДА ЎВАГІ ПАКУПНІКОЎ!

У мэтах лепшага абслугоўвання пакупнікоў і знішчэння недахопаў у рабоце МАГАЗІН № 1 «СОЮЗТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ», ГОРУНУТГАНДАЛЬ і ДЫРЭКЦЫЯ МАГАЗІНА № 1 склікаюць 22 СНЕЖНЯ ў 8 гадзін вечара ў памяшканні магазіна (Ленінская, 11) КАНФЕРЭНЦЫЮ ПАКУПНІКОЎ сумесна з прадстаўнікамі прамысловых прадпрыемстваў.

АБВЕСТКА ДНЯ: справаздача дырэктара аб рабоце магазіна, аб барацьбе за якасць прадукцыі і культурнае абслугоўванне пакупніка.

Просьба да ўсіх пакупнікоў магазіна прыняць удзел у рабоце канферэнцыі.

ДНЕПРА-ДЗВІНСКАЕ РЭЧНАЕ ПАРАХОДСТВА

ПАВЕДАМЛЯЕ, што ў адпаведнасці з зацверджаным на 1937 год грузаабаротам яно з 20 СНЕЖНЯ г. г. ПРЫСТУПІЛА ДА ЗАКЛЮЧЭННЯ ДАГАВАРОЎ на перавозку грузаў як у чыста водных зносінах, так і ў прамых змешаных чыгуначных водных па ўсіх рэках басейна.

З прычыны неабходнасці размеркаваць флот па ўчастках для забеспячэння перавозак рэкамендуецца афарміць свае перавозкі дагаварамі без затрымкі.

К дагавору неабходна прыкласці план перавозак па родах грузу з размеркаваннем іх па перыядах: красавік-май, чэрвень і астатнюю кольказць на другі перыяд.

Дагаворы заключаюцца:
рэспубліканскага значэння па басейну — г. Гомель, вул. Арцема, 17, Кіраўніцтва ДДРП;
на мясцовых перавозках — прыстанямі параходства.

КІРАЎНІЦТВА ДДРП.

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА № 24
МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА РАБОЧЫХ СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ.

10 снежня 1936 г. г. Менск.

„АБ ПАРАДКУ ЗАГАТОЎКУ ІЛЬДУ“.

1) З прычыны забруджання ракі Свіслач ад сточных вод, спускаемых прамысловымі прадпрыемствамі г. Менска, забараніць фабрыкам, заводам, сталовым, рэстаранам, магазінам, дзіцячым установам, больніцам і інш. арганізацыям, якія загатаўляюць лёд, карыстацца рачным ільдом ніжэй Басіялаўскага завулка (уніз па цячэнню ракі).
2) Дазволіць карыстанне ільдом:
а) атрыманым у парадку праслойнага намаражвання на пляцах з водаправоднай піцявой вады;
б) рэчным ільдом выключна вышэй першага Басіялаўскага завулка уверх па цячэнню ракі.
3) Вінаватыя ў парушэнні гэтай пастановы прыцягваюцца да адміністрацыйнай адказнасці — штрафу да 100 руб. або прымусовым работам да 14 дзён.
4) Нагляд за выкананнем гэтай пастановы ўскладаецца на Дзяржсанінспекцыю і РС міліцыю.
5) Гэта пастанова ўваходзіць у сілу з часу яе апублікавання.

Нам. старшыні горсовета ДРАБЫШЭЎСКІ.
Сакратар горсовета КАЗЛОЎСКІ.

Менская кантора Галоўхладпрома

даводзіць да ведама дзяржаўных, каапэрацыйных і грамадскіх арганізацый, што канторай праводзіцца ПРЫЁМ ЗАЯВАК і ЗАКЛЮЧЭННЕ ДАГАВАРОЎ на загатоўку ІЛЬДУ і набіўку ЛЕДНІКОЎ заказчыкам у зімовы час і ВОДПУСК ІЛЬДУ са сваіх ільдахавалень у летні час.

Для заключэння дагавароў звярачацца: Чэрвенскі тракт, 18-20, тэл. 21-231.
ДЫРЭКЦЫЯ.

Беларускі сельскагаспадарчы інстытут

сістэмы НКЗ СССР (у г. Горках), які рыхтуе інжынераў-землеўпарадчыкаў, аграхімікаў-глебазнаўцаў, аграномаў, вэтэхнікаў вышэйшай кваліфікацыі, абвяшчае НАБОР на 7-месячныя падрыхтоўчыя курсы ў ВНУ.

На курсы прымаюцца асобы з закончанай сярэдняй асветай.
Пачатак заняткаў — 1 студзеня 1937 года.
Заявы накіроўваць па адрасу: г. Горкі БССР, с.-г. інстытуту.
Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй і інтэрнатам.
ДЫРЭКЦЫЯ.

Пры АРШАНСКІМ НАСТАЎНІЦКІМ ІНСТЫТУЦЕ АДКРЫВАЮЦЦА падрыхтоўчыя КУРСЫ для гісторыка-геаграфічнага і літаратурнага аддзяленняў.

На курсы прымаюцца асобы, якія не маюць закончанай сярэдняй асветы.

Заявы з дакументамі прымаюцца да 1 студзеня 1937 года па адрасу: г. Орша, вул. Сталіна, 12, педінстытут.
ДЫРЭКЦЫЯ.

НЕКАЛЬКІ СЛОЎ АБ ДРОБЛЕНАЙ КУКУРУЗЕ

Не ўсе жыхары нашага Саюза маюць уяўленне аб кукурузе, бо яна вельмі хутка псуецца і яе не пераводзяць на вялікія адлегласці ад месц яе вырошчвання.

Кукуруза-ж у кансервах (вытворчасць заводаў Галоўкансерва) захоўвае ўсе пажыўныя вяшчэствы свежай кукурузы і не баіцца псавання ад працяжнага хавання.

Дзякуючы кукурузным кансервам жыхары любога пункта нашага Саюза могуць ужываць у харчаванне прадукт надзвычай высокай харчовай каштоўнасці. Пажыўныя вяшчэствы ў кукурузных кансервах у пераводзе на калорыі складаюць 377 калорый на адну банку. Банка па сваёй харчовай каштоўнасці роўна тром шклянкам малака.

З дробленай кукурузы можна прыгатаваць шмат смачных і пажыўных блюд.

Паведамляем рэцэпт прыгатавання кансамэ з яешняй з кукурузы. Адну банку дробленай кукурузы расціраюць лыжкай з густым белым соўсам (бешамель, 2—3 лыжкі), даюць 3—4 лыжкі злівак, сырыя жаўткі яек і соль, змешваюць і працiраюць скрозь сіта. Гатуюць яечню ў падмасленых формачках на вадзяной бані на пліце або ў духавой шафе пры тэмпературы вады 85—90° С на працягу 20—25 м.

Пры падачы яечню вымаюць з формачкі шляхам апракідвання апошняй і апускаюць у талерку з кансамэ.

САЮЗКАНСЕРВЗБЫТ.

У ТЭАТРАХ і КІНО:

Белдзяржтэатр оперы і балета
КАНЁК-ГАРБУНОК.

Дзяржаўны яўрэйскі тэатр БССР
ЛЮДЗІ Ў БЕЛЫХ ХАЛАТАХ

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
«ЗАКЛЮЧЕННЫЕ»

Дзіцячы гукавы кінотэатр
МЫ З КРАНШТАТА

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
«БОРЦЫ»

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
Я ЛЮБЛЮ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
СЫН МАНГОЛІІ

К., К., С.

Уп. Галоўлітбела № К—5810.

Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63.